

Jan M. Hulákovský

Abbreviaturae vocabulorum
usitatae in scripturis praecipue
Latinis medii aevi,
tum etiam Slavicis et Germanicis

Verlag Otto Sagner München · Berlin · Washington D.C.

Digitalisiert im Rahmen der Kooperation mit dem DFG-Projekt „Digi20“
der Bayerischen Staatsbibliothek, München. OCR-Bearbeitung und Erstellung des eBooks durch
den Verlag Otto Sagner:

<http://verlag.kubon-sagner.de>

© bei Verlag Otto Sagner. Eine Verwertung oder Weitergabe der Texte und Abbildungen,
insbesondere durch Vervielfältigung, ist ohne vorherige schriftliche Genehmigung des Verlages
unzulässig.

«Verlag Otto Sagner» ist ein Imprint der Kubon & Sagner GmbH. Jan M. Hulákovský - 9783954794904
Downloaded from PubFactory at 01/10/2019 04:54:28AM
via free access

SPECIMINA PHILOLOGIAE SLAVICAE

Herausgegeben von
Olexa Horbatsch, Gerd Freidhof und Peter Kosta

Band 60

J. M. Hulákovský

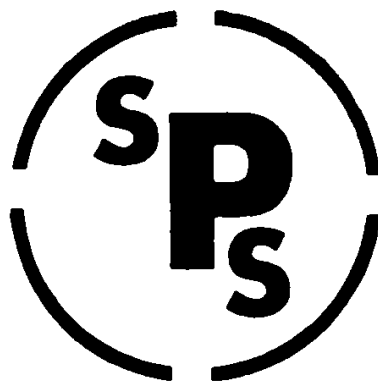
ABBREVIATURAE VOCABULORUM
USITATAE IN SCRIPTURIS
PRAECIPUE LATINIS
MEDII AEVI,
TUM ETIAM SLAVICIS
ET GERMANICIS

Pragae 1852

VERLAG OTTO SAGNER · MÜNCHEN

1988

Z + Y, + + L - 60

ISBN 3-87690-305-X

Verlag Otto Sagner, München 1988.

Abt. Fa. Kubon u. Sagner, München.

Druck: Fa. Mauersberger, Marburg.

ABBREVIATURAE VOCABULORUM

usitatae in scripturis praecipue latinis medii aevi,
tum etiam slavici et germanici,
collectae,

et

ad potiore usum archivariorum, diplomatarum, bi.

editae

a

JOANNE M. HULÁKOVSKÝ.

Pragae.

Impressum in lithographia M.A.Vitek.

1852.

ZKRÁCENÍ SLOV,

užívaná v rukopisích a listinách zvláště latinských
středního věku, pak i českých a staroslovanských, jak
kyrylicí tak glagolitou psaných, anobř i německých,
sebraná,

a

*ku prospěchu diplomatů, archivářů, knihovníků a jiných
milovníků písemných starožitností
vydaná
od*

Jana

V Praze .

Kamenotiskem M. A. Vítka .

1852 .

Abkürzungen von Wörtern,

*wie sie vorzüglich in lateinischen Handschriften
des Mittelalters vorkommen, mit beigefügten slawi-
schen und deutschen dergleichen Schriftzügen,*

gesammelt,

und

*zum Gebrauche von Diplomaten, Archivbeamten,
Bibliothekaren und Archä-
ologen
für die Ausübung
von*

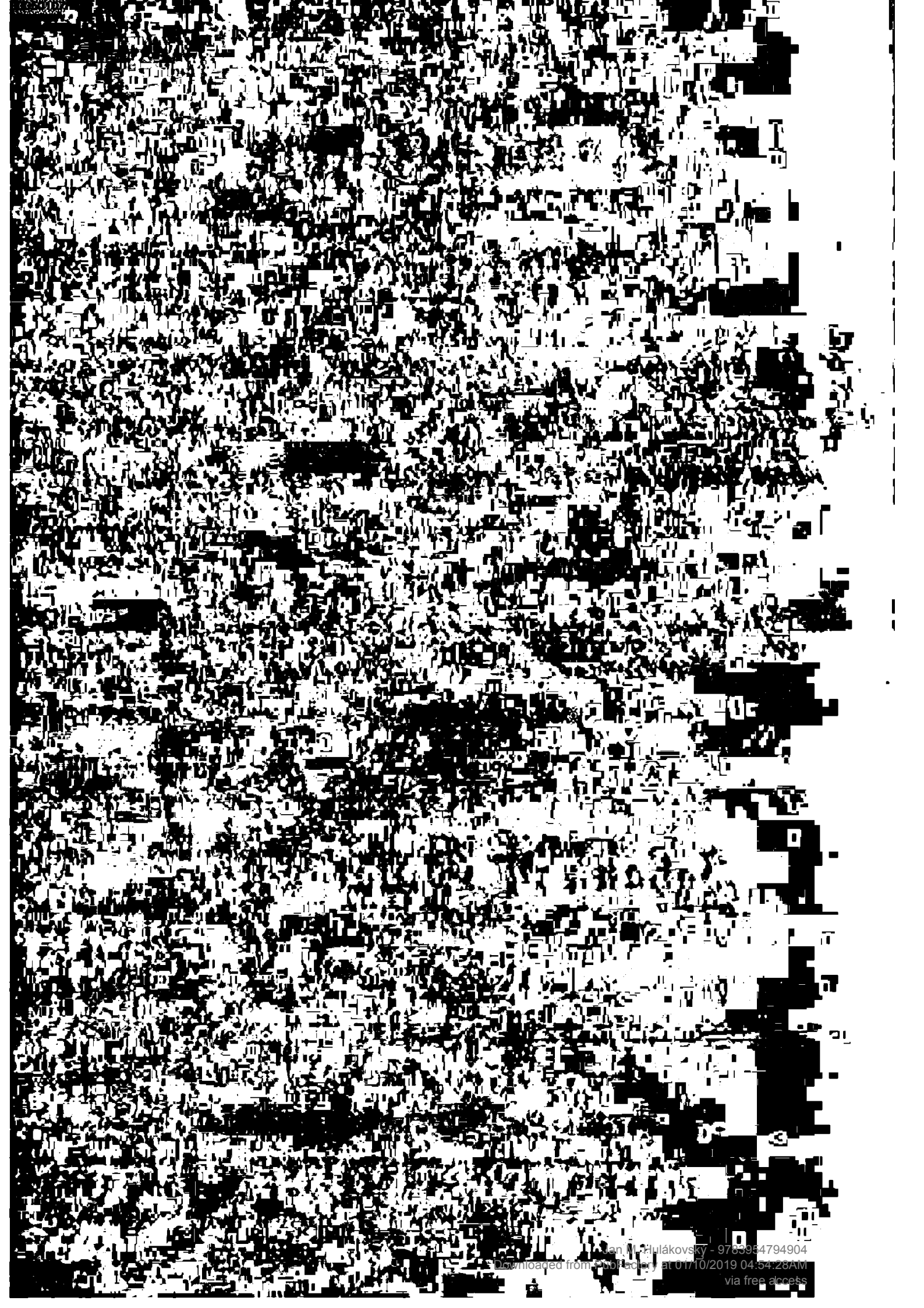
Johann M. Hulákovský.

Prag.

Steindruck von M. A. Witek.

1852.

Hisce praesto opusculum, volumine quidem parvum, at
 multorum annorum labore congestum. Superfluum id for-
 tasse videbitur non uni, quum existent opera praestantissi-
 ma Mabillonis, Benedictinorum e Congregatione Scti Mau-
 ri (opus, quod et in linguam germanicam traductum et ad-
 notatis auctum est ab Adelungio), Baringii, le Moine et
 Batteneyi, Gruberi, Zinkernagelii, et aliorum, de re diplo-
 matica, itaque de Abbreviaturis quoque, plus minusve com-
 plete tractantia, imo etiam excellens Lexicon Diplomaticum
 J. L. Walteri, omnes fere abbreviaturas a saeculo VIII. ad XVI.
 usque, summa cum diligentia, ordine alphabetico, aeri in-
 cisas exponens. Attamen spero fore, ut praesens opuscu-
 lum ad rem diplomaticam non nihil contribuat, et non
 nullis sit non inusitatum. Nam istorum librorum rari-
 tas, magnum plerumque volumen et nimium pretium
 haud parva sunt obstacula, quo minus lectores vetusta-
 rum scripturarum eos valeant sibi comparare. Prater-
 ea opera ista, excepto ultimo, abbreviaturas e diplomati-
 bus tantum paucas, nullas e codicibus exhibent. Hirschii
 quoque (Adami Friderici) Cornu Copiae linguae latinae,
 etri copiosissimam praebet collectionem compendiorum
 scribendi ex autoribus romanis, imo etiam non parvum

que ad diminuendas tollendasque hasce difficultates et defectus manuale hoc, ad proprium quidem usum maxima

ad

carii Musei Bohemici, aliorumque amicorum publico usui edendum esse decrevi, simulque, ut forma vel modus abbreviationum eo certius ac verius redderetur, sumptusque editionis ac pretium libri diminueretur, totum propria manu scriptum imprimendum in lapide tradidi.

Id, quod huic libello proprium est, quoque a similibus aliorum operibus praecipue differt, sunt regulae, quas in abbreviaturis praesertim latinis, congerendo eas e multis et variis codicibus aequae ac diplomatibus, observatas fuisse inveni, atque, ut superflua plurimarum abbreviationum alphabetica consignatio evitaretur, in praesentem formam redegi. Continet igitur quaelibet huius operis pars, latina scilicet, slavica et germanica (haec ultima ut minima) semper prius regulas et tum demum compendia ipsa, quae regulis comprehendendi non potuerunt

teret quidem, et tironum usui forsani magis proficeret, abbreviaturas illas pari modo in parte latina, sicut in slavica (partim) et germanica factum est, ad instar originalium depingere. Quoniam vero id ob maximam

X.

varietatem scripturae unius ejusdemque vocabuli abbreviati secundum diversas aetates et manus in diplomati- bus et codicibus nec fieri posse nec necessarium esse vi debatur, cum non diversarum scripturarum specimina sed solum abbreviaturas universe praebere finis hujus operis est; jamque etiam Adelungius tales abbreviaturas communibus typis imprimi, Linkernagelius ad recentiore[m] scribendi modum excudi jusserat: sane etiam ego, ut eas consueta mihi manu exararem, et licitum mihi et ad informationem, qualem formam exhibeant et quomodo legenda sint, sufficiens esse putavi. Si tamen optatum fuerit, ut vero originalium caractere designentur, id, sicut et alia vota, prout potero, adimplere, manualeque hoc in nova ejus editione, si qua o- pus fuerit, perfectius et adauctum reddere studebo.

Denique etiam inclytae Regiae Bohemicae Societati Scientiarum pro suffulcro pecuniali, quod ad edendum hocce manuale, agnoscens ejus utilitatem, sponte sua mihi gracieose suppeditare dignata est, maximas, quas debeo, grates hic denuo libenter ago.

Pragae mense Decembri 1851.

Odvolává se na to, co jsem již v latinské předmluvě o tomto spisu vůbec pověděl, a dále o německé části jeho se zmiňuji, uznávám potřebu, také o slovanské části několik slov promluvití.

Českých způsobů zkracování slov není sice mnoho, a však přece více než německých; a poněvadž se těch to českých neuzívalo tuze často, byla neznámost jich snad příčinou, že i Jos. Jungmann zkrácení *gť*, místo *geft* (jest), co zvláštní slovo do svého Slovníka přijal. Uplněji tedy seznámení se s českými způsoby zkracování, soudím, že každému, kdož se starými opisy českými co činiti má, co nějaký ac jen skrovek k diplomacie české mílo bude, an, o nich ani zmínka se nedá.

U větším počtu nacházejí se zkrácená a stažená plová ve spisích písmem kyrylským a psaných, byvši v obyčejí, zvláště v prvnějších, až do XVII. století. Poněvadž pak liturgie slovanská již na nejstarších časech v Čechách, jmenovitě v klášteře Sázavském (sv. Prokopa), později v Praze v Emauzích, kde to jinak za starodávna „na Slovanech“ se říkalo, pěstována byla, jakož všem znatelněm ději českých známo,

Handen benutzt in der lateinischen Sprache das Nötige
 über das vorliegende Werkchen übersehen und über diesen
 gewissem Theil in der böhmischen Sprache insbesondere gesagt
 worden ist, überbringt mir mir noch Manches auf über den
 deutschen Theil derselben zu sagen.

Bestenfalls füge selbst deutsche Diplomatiker in ihren
 Marken ihre lateinische Abkürzungen an. Denn von den we-
 nigen deutschen Abk.
 sind daher bekannt.

welche Mark über alle deutsche Abkürzungen, sowohl Bering
 Clavis Diplomatica einige Beispiele aufgezogen
 hat, oder ein anderes Beispiel von irgend Jemand demselben
 offentlich worden, ist mir unbekannt. Wenn ich daher über
 den im XVI. Jahrhundert beim Gesandtschaften üblich gewese-

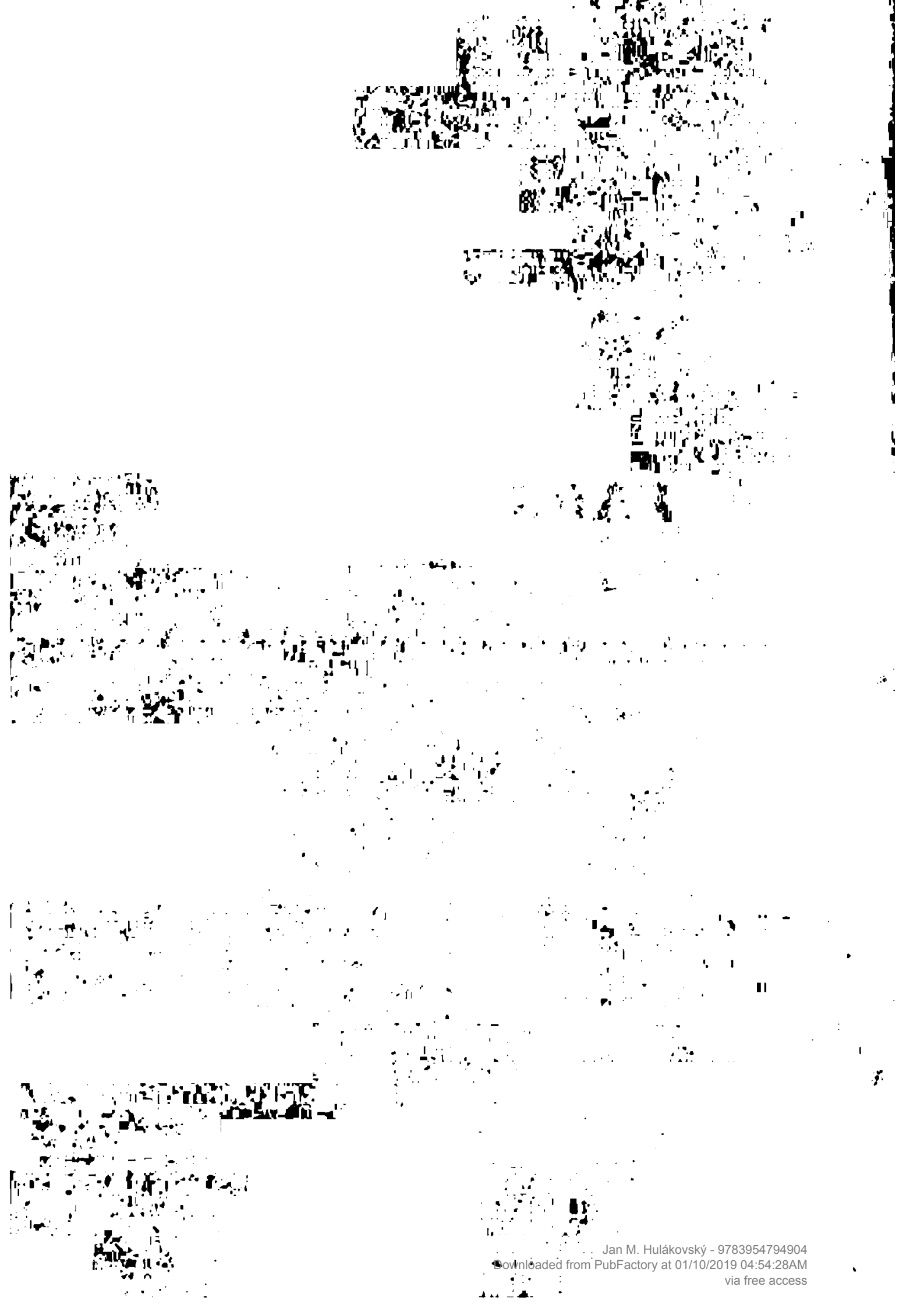
nen und sagen noch ferner als die Abkürzungen zu lesen
 den, flüchtigen Aufsätzen, welche, so wie in England, Anlaß
 zur nachträglichen Verbreitung der Plagiatorien gegeben haben
 mögen, hier beifüge,
 einen, wenn auch nicht den geringsten Theil
 den, welcher demselben zuliege aufgenommen
 sey mir noch beibringt, daß die meisten dieser flüchtigen

XIV.

Druckgänger von
bei der ehemaligen k. Kammer in Köfman (jetzt als jetzt
k. Hofbibliothek) angefallen herausgegeben. Dieser Florian Gries-
bach von Griesbach auf Polzof (1595-1565) nachfolgend sind.
Köfman, im Dezember 1851.

I.
PARS LATINA.

Regulæ.

Quomodo vocabula abbreviata legenda sint, aut ex signo abbreviationis aut ex finali syllaba vel littera superius posita colligi potest. Igitur

I. De signis.

Signorum sunt alia, quæ certam, alia, quæ minus certam habent denotationem.

a. Signa certioris denotationis sunt:

- 1.) f , finale, in superiori linea, denotat is :
audif^f = audistis, *vidif^f* = vidistis,
dot^f = dotis, *nati^f* = ,
dici^f = dicis, *reg^f* = regis.
- 2.) r , finale, in medio linearum, denotat rum :
Boemoy = Boëmorum, *viroy* = virorum.
- 3.) r^2 , super vocabulis, significat ur vel tur :
curator^r, *testam^r* = testamur,
dicit^r = dicitur,
- 4.) r , plerumque super linea, indicat us :
i^r = jus, *legim^r* = legimus,
serv^r = servus.
- 5.) r , initiale, intra lineas, ponitur pro con et

2.

nonnumquam etiam pro **CUN**, **CUM**, imo et pro **CO**:

uent^o = conventus, filio = consilio,

dig^t = dicunt, nas^o = nascuntur,

sec^od^o = secundus, gnicio = cognitio.

b.) ; 3. finale, in medio linearum, designat m, et, que, et litterae b affixum etiam us:

donu^s = donum, dec^s = decet,

uf^s = usque, virib^s = viribus.

b. Signa minus determinatae denotationis.

1.) ' ^, super linea, substituit

e: d^o = de, abs^o = absens,

ir^o = rerum, iub^onu^s = iubemus.

i: porc^o = porcio, dico^o = conditio.

r: cit^o = exit, odor^o = odoris.

er: tra^o = terra, libi^o = liberi.

re: iditor = creditor, difc^ot^o = discretus.

ri: tribue = tribuere, tria^o = tria.

ir: cca = circa, firmam^o = firmamus.

ro: cona = corona.

Nota. Nonnumquam hoc signum parum differt a sequenti, aut potius cum eo commutatur, in codicibus manuscriptis.

2) - ~ - ~, supra vocabulum, signum usitatis

simum, et quidem pro

m: cū = cum, tū = tum, dāpnū = dampnum,

n: nō = non, ī = in, āia = anima,
noīe = nomine, lūe = lumine.

mn: oīa = omnia, oīo = omnino.

ni: fīs, fīs = finis, opīs = opinio,
mīst' = minister, vel ministri.

i: reliḡō = religio, nocōez = notionem.

ne: rogācōm = rogationem, laudacōs = laudationes.

en: mēhs = mensis, lum = lumen.

um: loc = locum, fest = festum.

un: hē = hunc, tē = tunc, nē = nunc,
fē = sunt, mēdi = mundi.

Sic etiam in verbis finale:

bē = "

rē = runt.

it: dic = dicit, ag = agit, er = erit.

s: ipē = ipse, cūibz = casibus.

iv: actā = activa, captōz = captivorum.

vi: dīne = divine, dīcas = divitias,

cītas = civitas.

ati: rō = ratio, orō = oratio, donō = donatio.

iti: cōdō = conditio, petōnē = petitionem.

uti: solō = solutio

oti n.: negō = negotio, &c.

ga: n̄et = negat, l̄et^m = legatum.
ta: uā = iusta, n̄o = nota, m̄olis = mortalis.

va: ootā = octava.

tia: p̄stāñ = prestantia, letī = letitia.

ria: hystō = hystoria.

a: m̄e = mea, m̄l^m = malum.

Universim, ubicumque hoc signum occurrit,
semper indicat syllabam aliquam in a exeuntem

In aliquibus exemplaribus tamen etiam pro
r aut er hoc signum positum invenitur, n.g.

fūt = fuerit, v̄o = vero.

Qualem denotationem habeant signa, literis b,
d, l, p, q, r(s) injuncta, vide has literas inferius in
compendiis.

4.

-a-t: f̄eum = factum, p̄ca = pacta.
e-t: el̄cū = electi, r̄ctoribz = rectoribus.
i-t: d̄cō = dicto, r̄elcē = relicte.

3.) ~ ~ ~ ~ ~, supra lineam, usitatur pro

ma: ař̄ = arma, f̄or = forma,

ul̄tū = ultima.

na: b̄ō = bona,

ra: h̄ō = hora,

ř̄t = contra,

ca: loc̄re = locare,

affiḡtō = assignationem
inteḡ = integra,
er̄t = erat.

v̄otur = vocatur.

II.

Ubi nullum su^o, ibi denotatio abbreviationis e litera vel s^o superius linea posita, cognosci potest. De hoc regulae speciales:

a. Jam in radice vocabulorum.

1.) Vocalem e, o, u superius positam praecedit r aut n, vocalem autem i imo etiam sequitur r, e.g.

g^omio = gremio,

iteq^o = integre,

edite = credite

mag^o = magne

= agnoscere,

ire = pignore.

pdens = prudens,

uū = congruum,

ccus = crucis,

- fructus.

pma = prima,

= scripta.

magificē =

, dignitas = dignitas.

igif = virginis,

ituf = virtus.

2.) Ita etiam praecedit plerumque e, quando c, et plerumque i, quando t

nⁱ = nec,

respitu = respectu.

f^e = sic,

itoia = victoria.

f^e = sit, ca^t = exit, fū^t = fuit,

mtē^t = committere

b. In syllabis formalibus.

Solet hic praecipue opprimi m, n, ni, r, ri, ci, d,

6.

di, t, ti, ta, vi, etiamsi non sint syllabae formales. Op-
 primitur nonnumquam u ante m, d. Specialiter:

1.) In substantivis exeuntibus in us et um, et si-
 mili modo in adjectivis trium terminationum,
 tandem in substantivis exeuntibus in tia, tio, ali-
 o, itio, utio, tas, tudo et tus, quae in genitivo utis
 habent, tantum finalis litera vel syllaba denota-
 tionem indicat per omnes casus utriusque nume-
 ri. Exempla:

refugi ^m = refugium	
do ⁹ = domus, g ⁹ = gradus, mo = modo.	
reg ⁱ = regni,	dig ^{or} = dignior,
v ^m = unum,	cast ^m = castrum,
ca ^m = casum,	to ^m = totum,
ac ^a = acta,	reme ^m = remedium,
hospit ^m = hospitium,	offi ^a = officia,
iusti ^a = justitia,	instan ^e = instantiae,
ac ⁱ = actio,	presup ^m = presumptionem,
appt ^o = appellatio,	dubi ^o = dubitatione,
cogn ^m = cognitionem,	diff ^o = diffinitio,
resol ^o = resolutio,	signes = signationem,
volu ⁹ = voluntas,	huan ⁹ = humanitatem,
car ^{tas} = caritas,	capa ^{tas} = capacitatem,
sole ^{tas} = solemnitatem,	festi ^{tas} = festivitatum,
ver ^{tas} = veritates,	virt ^{tas} = virtutibus,

fortitū^o - fortitudo,   s^uet^{ne} = consuetudine,
or^{ne} = ordine.

Nota 1. Attamen satis distinctus est numerus plu-
ralis a singulari, aequè in s terminanti,

9:

discē^s = discentes, audiē^s = audientes.

Nota 2. In substantivis, exeuntibus in mentum, di-
sa est syllaba men;

fūda^{ti} = fundament, fac^{ti} = sacramentum,
testa^{ti} = testamentum, iur^{ta} = iuramenta.

2.) In adjectivis terminatio bilis per omnes casus
tantum finali litera indicatur:

variā^{ti} = variabilis,   mutā^{ti} = mutabilis,
mobi^{li} = mobili,   augmēta^{ti} = augmenta-
bilibus.

3.) Simili modo adverbia exeuntia in liter tantū
litera r indicantur:

ali^{ter} = aliter,   reali^{ter} = realiter,

formali^{ter} = formaliter,   actū^{ter} =

Imo hoc r etiam biliter denotat:

probabi^{li} = probabiliter,

4.) In verbis praesens, futurū et imperativus haud
multam praebet

debe^{re} = debemus,   agi^{mus} = agimus,

$cōt^{te}$ = ...
 ve^{te} = veniente,
 no^d = notandum,
 ne^do = negando,
 fa^{du} = faciendum,
 $ōndd'$ = ostendendum,

$effi^{om}$ = ...
 sci^d = "sciendum",
 fig^{du} = signandum,
 vi^d = videndum,
 mo^d = movendum,
 $repu^{da}$ = reputanda.

Necessse est etiam scire, numeralia arabica, olim, et quidem usque ad XVI. saeculum: aliam formam habuisse, et numeros romanos, excepto mille, parvis literis designatos fuisse. Itaque:

0	.....	erat	0.
1	aut i	.....	1 vel I.
2	ij	.....	2 II.
3	iiij	.....	3 III.
4	iiii vel iv	.....	4 IV.
5	v	.....	5 V.
6	vi	.....	6 VI.
7	vii	.....	7 VII.
8	viii	.....	8 VIII.
9	viiii v. ix	.....	9 IX.
10	x, x v. x	.....	10 X.
40	l	.....	50 L.
	f	.....	$\frac{1}{2}$,
	ij	.....	$\frac{1}{4}$,

10.

x erat . 4 $\frac{1}{2}$.

Ordinalia quoque tantum ultima litera indicantur:

$\tilde{x}l$ = quadragesima, $\tilde{t}, \tilde{3}^a$ = tertia,
 $\tilde{2}^a$ = quarta, $\tilde{p}$ = prima,
 p^o = primo, p^{m} = primum,
 vij^a = octava, vij^o = octavo, et sic porro.

Ad designandam qualitatem et modum:

du^x aut d^x = duplex, $du^{\bar{a}}$ = duplicem,
 t^x = 3^x = triplex, $t^{\bar{a}}$ = triplicem,
 q^x = quadruplex, $q^{\bar{a}}$ = quadruplici,
 d^r = dupliciter, 3^r = tripliciter,
 q^r = quadrupliciter, e. s. p.
 q^{∞} = quomodo, p^{∞} = primomodo,
 v^{∞} = unomodo, 2^{∞} = secundo modo
 a^{∞} = aliomodo, 3^{∞} = tertio modo,
 n^{∞} = nullo modo, e. s. p.

Adnotationes.

- 1.) Quod hic sub II. b. de literis aut syllabis superioribus positum dictum est, valet magna parte etiam tum, quum non superioribus sed penes positae sunt praecipue in exemplaribus diligentius scriptis occurrit.
- 2.) Nonnumquam duae litterae sibi simul

conjunctae inveniuntur, ut:

$\text{d'ere} = \text{debere}$, $\text{p'itas} = \text{probitas}$,
 $\text{ex p're} = \text{exprobrare}$, q' = quid,
 $\text{p'ia} = \text{propria}$.

3.) Non parvam quandoque difficultatem efficiunt litterae i, n, u, m, quae, quum junctae continuis et eodem modo scriptae sunt, et i non punctatum est, haud facile distingui possunt; quod etiam de literis v, b, et de e, c, t valet, quum sibi sunt similes.

4.) Alia difficultas est, quod etiam signa non semper in recto loco posita sint.

In his et in omnibus aliis casibus, ubi speciales contractiones hic non tactae sunt, eadem jam ex contextu in-

Caeterum patet ex simplicibus compendiis, quomodo composita aut vocabula prolongata aut in casibus obliquis sint legenda.

Si ergo q' = quid, erit q'q' = quidquid,
 p' prima, p'ria = primaria,
 ~ = septima, ~na , ~na = septimana,
 na = natura, ne = naturae,
 fr = frater, fres = fratres,
 frum = fratrum, etc.

Compendia.

A.

$\begin{matrix} \grave{a} \\ \acute{a} \end{matrix} \} = \text{aut et autem.}$

$\bar{a} = \text{autem.}$

$\begin{matrix} \tilde{a} \\ \grave{a}^{\text{a}} \end{matrix} \} = \text{alia.}$

$\acute{a}^{\text{r}} =$

$\acute{a}^{\text{d}} =$

$\grave{a} \text{ando.}$

$\acute{a}.$

$\acute{a}^{\text{s}} = \text{antecedens.}$

$\acute{a} \text{as} = \text{alias.}$

$\text{ab}^{\text{te}} = \text{absolute.}$

$\text{ab}^{\text{uu}} = \text{abstractiva.}$

$\acute{a} \text{bi} = \text{alibi.}$

$\begin{matrix} \text{abstia} \\ \text{abstia}^{\text{a}} \end{matrix} \} = \text{abstineritus.}$

$\text{accator} = \text{accusator.}$

$\text{acci}^{\text{r}} = \text{accipitur.}$

$\text{acci}^{\text{do}} = \text{accipiendo.}$

$\text{acci}^{\text{t}} = \text{accipit.}$

$\text{acci}^{\text{r}} = \text{accidens et accipiens.}$

$\text{accñ} = \text{accidentia.}$

$\text{accns} = \text{accidens.}$

$\text{accō} = \text{accessio.}$

$\text{acq}^{\text{r}} = \text{acquiritur.}$

$\text{acq}^{\text{b}} = \text{acquisibilis.}$

$\text{acūl}^{\text{r}} = \text{actualis.}$

$\text{ad}^{\text{r}} = \text{adeo.}$

$\begin{matrix} \text{ad}^{\text{r}} \\ \acute{a} \text{d} \end{matrix} \} = \text{aliquid.}$

$\acute{a} \text{d} =$

$\text{aff}^{\text{r}} = \text{ivum.}$

$\acute{a} \text{ñ} = \text{animi.}$

$\acute{a} \text{t} = \text{Albertus.}$

$\acute{a} \text{t} = \text{alias.}$

$\begin{matrix} \acute{a} \text{t} \\ \acute{a} \text{t}^{\text{r}} \end{matrix} \} = \text{animal.}$

$\begin{matrix} \acute{a} \text{t} \\ \acute{a} \text{t}^{\text{r}} \end{matrix} \} = \text{alleluja.}$

$\text{alle}^{\text{r}} = \text{allegatio.}$

14.

<i>atr</i> =	<i>app</i> = apparet.
<i>ats</i> =	= appellatione.
<i>ām</i> = aliquam.	
<i>ām</i> = aliquem	
<i>ān</i> = ante.	
<i>ān</i> } = antiphona.	
<i>ān^{na}</i> }	<i>ar^m</i> = argumentum.
<i>an^o</i> = annus et angelus.	<i>ar^o</i> = arguo.
<i>an^z</i> = angelorum.	argumenti.
<i>an^t</i> = angelis.	= archiepiscopus.
<i>an^{ci}ae</i> = annunciare.	aliquis.
<i>an^s</i> = antecedens.	assumptum.
<i>anti^{te}</i> = a natiuitate.	assessor.
<i>an^c</i> = Antichristus.	autem.
<i>ao</i> = actio.	attinet.
<i>ap[']</i> = apud i.e. apud.	attamen.
<i>ap^o</i> = apostolus.	attribuitur.
<i>ap^{ca}</i> = apostolica.	<i>au</i> = autem.
<i>ap^t</i> = aprilis.	<i>au^{te}</i> }
<i>ap^{ne}</i> = aptitudine et	<i>au^{te}</i> } = auctoritate.
appellatione.	<i>aucte</i> }
<i>ap^{li}</i> = amplificari.	<i>aug^o</i> = Augustus
<i>ap^{ica}</i> = apostolica.	
<i>ap^l</i> = apostolus.	
<i>ap^o</i> = apostolice.	

B.

	<i>c;</i> = <i>cadit.</i>
	<i>cā</i> = <i>causa.</i>
<i>b'</i> } = <i>bis finale et ub:</i>	<i>cā</i> = <i>causam.</i>
<i>b</i> } = <i>pleb' = plebis, nob' = nobis, ca^t = capitalis.</i>	
	<i>sb' = sub, dū = dubium, ca^m = capitulum.</i>
<i>bē</i> = <i>beate.</i>	<i>caē</i> = <i>causa.</i>
<i>bē^a</i> = <i>beneficia.</i>	<i>caīf</i> = <i>causis.</i>
<i>bū</i> = <i>beati.</i>	<i>canⁱ</i> = <i>canonici.</i>
<i>bēn</i> = <i>benedictionem.</i>	<i>can^{tu}</i> = <i>canonicatus.</i>
<i>bū</i> = <i>bene.</i>	<i>cathice</i> = <i>catholice.</i>
<i>būfū</i> = <i>beneficium.</i>	<i>cē</i> = <i>circa et contra.</i>
<i>bo. p^o</i> } = <i>bonorum pos-</i>	<i>cū^{tu}</i> = <i>circularem.</i>
<i>bo^o p^o</i> } = <i>sessio.</i>	<i>ce^{tu}</i> = <i>coelorum.</i>
<i>bo. fi.</i> = <i>bona fides, -ci κ.</i>	<i>ce^{tu}</i> = <i>cedit.</i>
	<i>(per omnes casus). ce^{tu}</i> = <i>ceditur.</i>
<i>b^s</i> = <i>beatus.</i>	<i>ci^{tu}</i> = <i>civitatis.</i>
<i>b^{tā}</i> = <i>beata.</i>	<i>ctā</i> } = <i>clausula.</i>
	<i>clā</i> }

C.

<i>c'</i> = <i>cui.</i>	<i>cō</i> = <i>corona.</i>
<i>c̄</i> = <i>cum.</i>	<i>cōi</i> = <i>communi</i>
<i>c^a</i> = <i>causa.</i>	<i>com^s</i> } = <i>comes.</i>
<i>c^m</i> = <i>centum et capitulum.</i>	<i>com̃</i> }
<i>c^u</i> = <i>cur et currit.</i>	<i>cō</i> } = <i>contra.</i>
<i>c^o</i> = <i>cujus.</i>	<i>cō</i> } = <i>consequentia.</i>

16.		
9 ^a	= consequentia.	īter } = communiter.
9 ^{do}	= concedo.	īr }
10 ^a	= commemoratio et conclusio.	īū ¹⁹ = commentatoris.
10 ^s	= conveniens et consequens.	īūcare = commentare et communicare.
10 ^t	= convenit.	īmē } = commemoratio.
10 ^e	= contra.	īmī }
10 ^{ti}	= continenti.	īñ }
10 ^{to}	= concreto.	īma } = consequentia.
10 ^{to}	= contentus et contentus.	īma }
īcare	= communicari.	īnī = consequuntur.
īcto	= conclusio.	īns = consequens.
īcupīa	= concupiscentia.	īnt = conveniunt.
īdā	= cujusdam.	īne = convenire.
īdcō	= contradictoria.	īnem = communem.
īenī }	= convenientia.	īū = communi.
īenī ^a }		īp ¹⁰ = comprehensibile.
īens	= conveniens.	īfī ^{di} = considerandi.
īf }	= confessoris.	īfīd ^d = considerandum.
īfēf }		īfī ² = constituitur.
īfō	= confessio.	īfī ^o }
īg ^{do}	= cognoscendo.	īfō }
īō;	= communionem.	ītī }
		ītīa }
		ītī ^a = contingentia.

=b =
 sti° } = continue.
 stie }
 sti^{re} = contingere.
 stus = contentus.
 cor = coram.
 cōr = corpora.
 cor^{t} = corporalis.
 cor° } = corruptio.
 cor^{t} }
 c̄pa = corpora.
 cūfia = controversia.

D.

$d.$ = dicit et diceret.
 $d.$ = duo (per omnes casus).
 d' = de et dum finale.
 d = dum, dem finale.
 d = dum, dem, dis fin.
 d^{re} = differentia.
 d^{uf} =
 d' =
 d° = dico et dictio
 d° = dicitur.
 d = dicens.

d^{e} = dicit.
 d^{ca} = distincta.
 $d;$ = debet.
 dd' = David.
 dat } = dicendum.
 $dd'm$ }
 $dē^{\circ}$ = de se.
 $dē^{\text{re}}$ = demonstro.
 $dē^{\circ}$ = debemus.
 $dē^{\text{t}}$ = debetis.
 $declā^{\text{re}}$ = declaratur.
 $dectō$ = declaro.
 $dēm̄r̄acio$ = demonstratio.
 $dēm̄t^{\text{re}}$ = demonstratur.
 $den;$ = denique.
 $dēre$ = demonstrare.
 $dē$ = desoluti.
 $dē$ = demonstrata.
 $dē$ = diaboli.
 $dē$ = divisibile.
 $dē^{\text{re}}$ } = dividitur.
 $dēd^{\text{re}}$ }
 $dē$ = divinae.
 dif^{tas} =
 $dif̄fā$ =

18.

diff̄r̄a = differentia.*d̄ine* = divinae.*diō* = divisio.*dioc^l*
dioc̄ } = diocesis*d̄is* = divinis.*dist^o* = distinctio.*ditte* = dimittē.*d̄m* = deum.*d̄n̄s* = dicens.*d̄nd̄* = dicendum.*d̄n̄t* = descendit.*d̄nde* = descendere.*d̄nd̄;* = descendet.*d̄nr̄* = dicuntur.*d̄ns* = dominus et dicens.*d̄nt̄* = dicunt et debent.*dō* = deo.*dō* = domina et domini.
ca (dies).*do^{ca}* = dominica.*do^o* = domus et dominus.*doč* = doctrina.*do^{ca}*
do^{ca} } = dominica.*doic̄* = dominica.*domⁱ* = dominium.*d̄r* = dicitur.*d̄r̄a*
d̄r̄ } = differentia.*d̄re* = dicere et differentia*d̄r̄nt̄* = ...*d̄rt̄* =*d̄s* =*du^m* = dubium.*du^o* = dubio et dubito.*dū^o**dū^o*
dub^o } = dubitatio.*dub^o**dubo*

⊕.

ē = est.*e^o* = esse.*eⁱ* = enim.*e^o* = ego.*e^o* = ejus.*e^t* = erit et esset.*e^{nt}* = erunt.*e^o* = eternus (aeternus).

<i>ebdō</i> = ebdomada (hebd.).	<i>epy^a</i> = epiphaniam.
<i>ec^r</i> = eciam.	<i>ep^la</i> = epistola.
<i>ecst</i> = ecclesiasticis.	<i>ep^s</i> = episcopus.
<i>ec^s</i> = ecclesiis.	<i>Erⁿ</i> = Ernestus.
<i>ecc^a</i>	<i>et^e</i> = et tunc.
<i>eccl^a</i>	<i>euⁱ</i> = euidencia.
<i>eccl^{ia}</i>	<i>euk^{as}</i> = eucharistiam.
} = ecclesia.	<i>ew^m</i>
	<i>ewⁿ</i>
<i>eccl^{ia}</i>	} = evangelium.
<i>es</i> = e converso.	<i>ew^{nta}</i> = evangelista.
<i>ē</i> = esse.	<i>ē^æ</i> =
<i>ē^e</i> = essentia.	<i>ē^m</i> = extremum.
<i>ē</i> = enim.	<i>ex^m</i> = exemplum.
<i>el^a</i>	<i>ex^{lo}</i> = exemplo.
} = { elemosyna et ele- menta.	<i>ex^{pe}</i> = exceptione.
	<i>ē^l</i>
} = aequalis.	<i>ex^{ty}</i> = exceptis.
	<i>ex^a</i> = exempla.
<i>etm</i> = elementum.	<i>exco^{is}</i> = excommunicationis
<i>etnd</i> = elementis.	<i>ex^m</i> = exemplum.
<i>ēⁿ</i>	<i>ex^{ns}</i> = existens.
} = epistola.	<i>exⁿsiua</i> = extensiva.
	<i>ep^a</i>
<i>ep^{ale}</i> = episcopale.	<i>exⁿi^o</i> = extrinsecus.
<i>ep^{atu}</i> = episcopatum.	<i>ē^x</i> = etiam (ab a. 1194.).
<i>ep^c</i> = episcopus.	
<i>epⁱ</i> = episcopi.	

E.

$\tilde{f}$ = feria.
 f^m = falsum.
 f^s = falsitas.
 f^r } = firmatur.
 f^r }
 f^a = facinus.
 f^l = fallacia.
 f^c } = facta.
 f^c }
 f^m = factum.
 $f^e:re:$ = felicis recordationis.
 f^i = fieri.
 f^m = finitum.
 f^i = filius.
 $f^i'f'$ = filius familias.
 f^m = falsum.
 f^s = falsus.
 f^o = formari.
 f^r = frater.
 f^o = fiunt.
 f^u = fuisset.

G.

$\tilde{g}$ = gratia et genera.
 g^a = erga, gratia et genera.
 $\tilde{g}$ = gratiam.
 $\dot{g}$ = igitur.
 g^o = ergo.
 g^o = genus.
 g^e = generatio.
 g^g = Gregorius.
 gl^a = gloria.
 gl^a = glossa.
 g^na = genera.
 g^no = generatio.
 g^ns = genus.
 g^ra = gratia.

 h = hoc.
 h } = haec et hic.
 h }
 $\tilde{h}$ = hac.
 h^o = habetur.

h^o = hujus.	$hōm̄y$ = hominum.
$h^{o di}$ } = hujusmodi.	$hōn$ = honorabilis.
h^i } = hujusmodi.	$hōr$ = honor.
h^c = hoc, rarius haec,	$hōs$ = homines.
hic, huc.	$h̄r$ = habetur.
h^o = hoc et homo.	$h̄re$ = habere.
h_i = habet.	$h̄rs$ = heres.
h_i^o = habeamus.	$h̄rti$ = hortati.
$h̄ant$ = habeant.	$h̄t$ = habet.
$h̄ent$ = habent.	$h̄ut$ = habuit.
$h̄itae$ = habitare.	$hūi^{di}$ = hujusmodi.
$h̄itus$ = habitus.	
$hūod$ = hujusmodi.	
$h̄nr$ = habentur.	
$h̄ns$ = habens.	
$h̄nt$ = habent.	
$hō^e$ = hodie.	
$hōd^m$ = hodiernum.	
$hō$ = homo.	
$hō^i$ } = hominem.	
$hō^m$ } = hominem.	
$hō^s$ = homines.	
$hōv$ = homini.	
$hōm$ = hominum.	
$hōm$ = hominem.	

I.

$i.$ = i. e. (id est).
i = ibi.
i^2 = igitur.
$ī$ = ita.
$ī$ = infra.
$ī$ = una.
i^a = illa.
i^c = Ihesus..
i^d = illud.
i^m = illum.
i^{ta} = ista.
i^v = Ihesu.

ic^a = jejunia.	ipm = ipsum.
$ignō$ = ignorantia.	$irlm$ = Jerusalem.
$Ihc x^c$ = Ihesus Christus.	is^a = ista.
$ihu xp̄i$ = Ihesu Christi.	$ifra$ = instrumenta.
$impti$ = imperiali.	$\bar{\quad}$ = infrascriptus.
$Imp̄p̄$	$Iē$ = item.
$imp̄r$	$ibat$ =
$impr$	$itct^?$ =
$īpr$	$itli$ =
in = inde.	$itllo$ =
in^to = indyto.	$itlr$ =
inu^d = inimicis.	$itly$ =
$instru$ = instrumentum.	Itm = item et iterum.
int^d =	itn^cu = intrinsecum.
int^re =	$uird^$ = iurisdiction (per omnes casus).
int^u	usj = iusjurandum (p.o.c.).
$inte^u$	$Iustic^$ = iusticiarius.
$inte^u$	
$intllnr$ =	
io = ideo.	
$ioho$ = Iohannes.	
ip = ipsa.	
$ip̄$	
ip^m	

B.

kl'	} = kalendas.
$klas$	
$klras$	
$klō$ = kalendario.	

<i>kl̄s</i> = kalendas.	<i>l̄r̄</i>
<i>k̄m̄am</i> = karissimam.	<i>l̄r̄a</i> } = litera.
<i>k̄m̄i</i> = karissimi.	<i>l̄r̄e</i> = literae.
<i>k̄r̄ime</i> = karissime.	<i>l̄t̄im̄am</i> = legitimam.
<i>k̄r̄m̄</i>	<i>l̄u</i> ^r = lumen.
<i>k̄r̄m̄</i> } = karissimum.	

M.

L.

<i>l</i>	<i>l̄</i> = el, il, ul, raro al,	<i>m̄</i>	<i>m̄</i> = mihi.
<i>t</i> }	lis finale, et vel:	<i>m̄</i>	<i>m̄</i> } = materia.
	<i>ul</i> = vel, <i>utl̄e</i> = utile, <i>m̄^e</i>	<i>m̄^e</i>	<i>m̄^e</i> = materiae.
	<i>siml̄</i> = simul, <i>singl̄ m̄</i>	<i>m̄^o</i>	<i>m̄^o</i> = monstratum.
	= singulis, <i>tl̄is</i> = talis. <i>m̄^o</i>	<i>m̄^o</i>	<i>m̄^o</i> = modo.
<i>l̄s</i>	= libet & licet finale. <i>m̄^r</i>	<i>m̄^r</i>	<i>m̄^r</i> =
<i>l̄cō</i>	= lectio.	<i>m̄^a</i>	<i>m̄^a</i> =
<i>l̄cūra</i>	= lectura.	<i>m̄^a</i>	<i>m̄^a</i> = manet.
<i>l̄e^r</i>	= legitur.	<i>m̄^a</i>	<i>m̄^a</i> =
<i>l̄e^r</i>	= linea & libera.		
<i>l̄e^o</i>	= libere & lineae.		magistratum.
<i>l̄e^o</i>	= libero & libro.	<i>m̄^am̄</i>	} = manifestum.
		<i>m̄^atū</i>	
<i>l̄n̄a</i>	=	<i>m̄^an̄^o</i>	<i>m̄^an̄^o</i> = mandato.
<i>l̄is^{ta}</i>	= lis contestata.	<i>m̄^e</i>	<i>m̄^e</i> = media.
<i>l̄o^r</i>	= tur.	<i>m̄^el̄e</i>	<i>m̄^el̄e</i> = memoriale.
<i>l̄r̄, l̄r̄</i>	= finale.	<i>m̄^el̄e^{te}</i>	<i>m̄^el̄e^{te}</i> = mediate.

n^{u} =
 n^{o} =
 n^{p} =
 na^{a} =
 nb^{b} =
 $\bullet$ = *necessario*.

nc^{c} =
 nd^{d} =

me^{e} = *meus*.

n $n.$ $\bar{n}$ n' $\tilde{n}$ n_i n^a n^b n^m

ne^{ne} = negatione.

neccā = necessaria.

neccē = necesse.

negta = negligentia.

negm = negotium.

negm q̄ = negotium geren-

neī = nemini.

nichomi⁹ = nihilominus.

no^a = notitia.

nō⁹ = nihilominus.

no^{or} = nobilior.

nōē = nomine.

nōī = nomina.

nōy = numerorum.

notf = notarius (p.o.c.).

nots = notarius.

n̄r = noster.

n̄r̄ = nostra.

n̄ro = nostro.

n̄ti⁹ = nativitatis.

n̄tem = nativitatem.

n̄us = numerus.

niata p̄^a = numerata pecu-

nia.

O.

ō = omnia.

o; = oportet.

ō̄ = omnem.

o^e = omne.

o^m = oppositum.

o^t = ostendit.

o^{ta} = opposita.

ob² = obicitur (objicitur).

ob^o = objectio.

ob^{te} = obtinuit.

ob^{to} = obtento.

obediā } = obedientia.

obiā }

obto = oblivio.

obm = objectum.

obo = objectio.

occens = occidens.

occo = occasio.

oct; = octava.

offm = officium.

ō̄ = omnia.

ōip̄ } = omnipotens.

ōip̄c }

26.

oīs = orationis.

om̃ = omelia (homilia). p^{ce} = publice.

om̄ = omnem.

p^{la} = pupilla.

om̄ = omnium.

p^r = pliciter finale.

om̄ps = omnipotens.

p^t = potest.

om̄f = omnes.

p^{to} = posito.

on̄dē = ostendere.

p; = patet.

op^t = oportet.

p; = pridem.

op̄p̄ = opposita.

p_g = partibus.

op̄s = omnipotens.

p_{gt} = post.

oro = oratio.

pa = passio.

os = omnes.

pacia = pacientia.

pbr = presbyter.

p^m = pactum.**P.**

p, p = per, rarius par, por. p^m } = peccatum.
 p̄sona, persona, opa = p^m

opera, p̄s = pars, p̄cō = portio.

= tempora. p^{clm} = peculium.

p, p, p = pro: p̄t^t = propter. p̄ } = persona.

p̄, p̄ = pre, prae:

p̄^g .. }

p̄cib; = precibus.

p^a = personam.

p̄mū = praemium

p^e = personae et per se.

p̄ = ponitur.

p^o = porro.

p^o = post.

p^{ent} = parentes.

p^a = prima, publica et

p̄ = propter.

28.

pp^{lo} = populo.	$p̄o$ = proprio.
pp^{lm} = populum.	$p̄p̄$ } = propterea.
$p̄v$ = ponatur.	$ppēa$ }
$p̄^a$ = praesentia.	$pph̄a$ = propheta.
$p̄^x$ = praesentium.	$pp̄ntes$ = proponentes.
$p̄^{ta}$ = praedicta.	$p̄t$ = probat.
$p̄^{as}$ = praefatis.	$p̄t̄$ = protestatus.
$p̄^{to}$ = praecepto.	pu^{m} = proverbium.
$p̄cēt$ = praecedat.	$p̄o^{tus}$ = probatus.
$p̄cum^2$ = praecipimus.	$p̄tus$ = protestatus.
$p̄p$ = propter.	$p̄s$ = potens.
$p̄p̄o$ = praeposito.	$p̄s̄$ = psalmus.
$p̄p̄s$ } = praepositus.	$p̄s$ = psalmos.
$p̄p̄tus$ }	$p̄s̄o$ = possessio.
$p̄por$ = praesentator.	$p̄t$ } = post.
$p̄form$ = praesentatorem.	$p̄t^2$ }
$p̄r̄are$ = parare, praestare.	$p̄t$ = potest et post.
$p̄rē^{da}$ = praebenda.	$p̄t̄o$ = praeterito.
$p̄^m$ = proprium.	pu^{anu} } = publicani.
$p̄^o$ = probo et probatio.	pu^{nu} }
$p̄^{no}$ = probatio.	pu^{ly} = pupillis.
$p̄^{n2}$ = probatur.	
$p̄cō$ = probatio.	
$p̄cūr$ = procurator.	
$p̄cūr^o$ = procuratorio (nomine).	

Q.

Q	=	quod.
q.	=	quasi.
q̇	=	qui.
q̄	=	que, quae.
q̄	=	qua, quan.
q ^a	=	qua.
q ^o	=	quo et questio.
q ^o	=	quatenus.
q ^o	=	quibus.
q̄	=	que finale.
q̄	=	quod.
q̄	=	quid.
q̄	=	quam.
q̄	=	qui.
q̄	=	quid.
q̄	} =	quam.
q̄ ^t	=	quemlibet.
q̄	} =	quidem.
q̄		
q̄ ^{ad}	=	quemadmodum.
q ^m	=	quantum.
q ⁿ	=	quando.

q̄ ^o	=	quo et quoniam.
q̄ ⁱ	=	quoque.
q̄ ^{mo}	=	quotiens (quoties).
q̄ ⁿ	} =	queritur; quaeritur.
q̄ ⁿ		
q̄ ⁿ	=	quia.
q̄ ⁿ	=	quare.
q̄ ⁿ	=	quod.
q̄ ⁿ	=	quasi.
q̄ ^m	=	quoniam.
q̄ ^m	=	quam et quantum.
q̄ ⁿ	=	quando.
q̄ ⁿ	=	quin.
q̄ ^o	=	quaestio.
q̄ ^r	=	queritur; quaeritur.
q̄ ^{te}		
q̄ ^{tu}	} =	quatenus.
q̄ ^{tu}		
q̄ ^{ad}	=	quemadmodum.
q̄ ^o	=	quoniam, quomodo et quaestio.
q̄ ^o	=	quaestiones.

R.

$\bar{r}$ = iter finale.	$\bar{r}ndere$ = respondere.
$\bar{r}^2$ = itur, etur finale.	$Rnne$ = responsione.
$\bar{r}^3$ } = regula.	$\bar{r}nfo$ = responso.
$\bar{r}^a$ }	$\bar{r}o$ = ratio.
$\bar{r}^m$ = regimen.	$\bar{r}olis$ = rationalis.
R^o = relatio et recognitio.	$Rp.$ = rescripta.
$\bar{r}^2$ = responditur, requiritur.	$\bar{r}r$ = rerum.
$\bar{r}^t$ = recognovit.	$\bar{r}i$ = resurrectio.
R^{ta} = registrata.	$\bar{r}fto$ = restitutio.
R^{to} = rescripto.	Rfu = responsum.
$\bar{r}^v$ = respectu.	Rta = rescripta.
$\bar{r}^{va}$ = respectiva et relati.	
$\bar{r}cia$ = reverentia.	
$Rdit$ = respondit.	
$\bar{r}e^v$ = requiritur.	
$\bar{r}e^m$ = remedium.	
$\bar{r}e^r$ = relator.	
$\bar{r}fto$ = restitutio.	
$\bar{r}f^r$ = refertur.	
$\bar{r}gt$ = regnavit.	
$\bar{r}tem$ = relationem.	
$\bar{r}to$ = relatio.	

Rn = respondeo.
$\bar{r}n^v$ = responditur.
$\bar{r}ndere$ = respondere.
$Rnne$ = responsione.
$\bar{r}nfo$ = responso.
$\bar{r}o$ = ratio.
$\bar{r}olis$ = rationalis.
$Rp.$ = rescripta.
$\bar{r}r$ = rerum.
$\bar{r}i$ = resurrectio.
$\bar{r}fto$ = restitutio.
Rfu = responsum.
Rta = rescripta.

S.

$f.$ = felicet et sanctus.
$f.l.r.d.$ = super lucro et damno.
$ff.$ = spiritus s. (o.c.)
$S.V.$ = Serenitas Vestra.
$s.v.$ = salva venia.
$\bar{s}$ } = sunt.
$\bar{s}$ }
$\bar{s}$ = supra.
$\bar{s}$ = sibi.

f ^o = sed.	fap̄a = sapientia.
s ^r = similiter.	fba = substantia.
ft = sicut.	sbm = subjectum.
f̄ = sed.	sbō = subjecto.
p = secundum d sexa-	fc̄s = scilicet.
gena (p. o. c).	fca = sancta.
p = ser aut sur in me-	fdm = secundum.
dio, sis in fine:	fci
puus = servus, p̄ptā = fca ^a	}
praesertim, mpa = mon. fca	

praemissis.	fci ^o = sancimus.
f ^{as} = sexagenas.	fclm = saeculum.
fa = secunda.	fcs = sanctus.
fm = secundum.	fe ^r = sequitur.
fabbō = sabbatho.	se ²⁹ / ₃ ^{ta} = senatus consulti.
fā ^{ntē} = sacramentali.	fent = sensibilis.
fac ^o = sacerdos.	fep̄tā } = septimana.
facrā = sacramentā.	fep̄tā }
facrā ^r = sacramentaliter.	fēā = sexagena.
fal ^o = salvatoris.	fēās = sexagenas.
- salutem	fī ^r = similiter.
= sanguinem.	fī ^t } = sicut.
	fī ^t }

32.

fīc = sicut.*fīl* = simul.*fīlīs* = similes.*fīl'r* = similiter.*fīn^t* = singulis.*fīn^{re}* = singulari.*fīū* = similitum.*sto* = solutio.*fī* = sine.*fīa* } = sententia.*fīa* }*fī* = semper.*fīālis* = specialis.*fīc* = spiritus.*fī^{ca}* = specifica.*fī^{va}* = speculativa.*fīs* = species.*fīā^t* = spiritualis.*fīm* = spiritum.*fīpō* = suppositio.*fīpō^m* = suppositum.*fīpō^v* = supponitur.*fīr* = specialiter.*fīō* } = spiritus.*fīō* }*fīūs* = spiritus.*fī^v* = sequitur.*fī^r* = super.*fī⁴* = superficierum.*fī^o* = sensus.*fī^m* = sensum.*fī^t* = subscripsit.*fīptō₄* = subscriptorum.*fī* = sursum.*fī^{re}* = sentiari.*fīa* } = scripta.*fīa* }*fī* } = sunt.*fī* }*fī^v* = suprascripti.*fīpō* = stipulanti.*fīūs* = suprascriptus.*fī* = seu, sive.*fībā* = substantia.*fībā* = subjecti.*fībō* = substitutio.*fīc^e* = successive.*fīc^o* = successio.*fīc^{va}* = successiva.*fīcō* = successio.

sup̄ = supra.
supp^{ne} = supplicatione.

T.

t. = tunc.
t̄ = tibi.
t₃ = tenet.
t̄ = terminus.
t^c = tempus.
t^e = tempore.
t^m = tantum.
tⁿ = tamen.
t^o = titulo.
tā^t =
tē^v = tenetur.

tō^m } = testimonium.
testiōm }

testim = testimonium et testamētum.

testo^m = testimonium.

testō = testimonio et testamētō.

thaur₄ = thesaurum.

tī = termini.

tī^o = terminus.

tī^{lo} = titulo.

tī₄ = terminum.

tī_{o₄} = terminorum.

= tantum.

tī^o = tantummodo.

tī = tamen

tī^r = tenetur.

tī^o = tempora.

tī^c = tempus.

tī^e } = tempore.

tī^r }

tī^o = tempus.

tī^l = tituli.

U.

ū } = ut.
ii }

ū = una.

ū = ubi.

ū² = videtur.

ū^o = unus.

ū = verbum.

ū^m = verum.

ū^m = verbum.

34.

v^n	= unde.	$vñ^le$	= vocabuli.
v^i	} = vero.	$vñ^ia$	= voluntaria.
v^u		$vñ^e$	} = voluisse.
v^s	= versus.	$vñ^te$	
v^g	= verbi gratia.	$vñ$	= voluntas.
$v;$	= videlicet et valet.	$vñ^e;$	= voluntatem.
vq	= videlicet.	$vñ$	} = videtur.
$vñ$	= venerandus (p.o.c).	$vñ$	
$vñ'$	= vobis.	$vñ$	= vester.
$vñ^d$	= velud (velut).	$vñ$	= vespera.
$vñ$	= venerabilis (p.o.c).	$vñ^q;$	= usquequoque.
$vñ^t$	= venerabilis.	$vñ'$	} = utrum.
$vñ^t$	= vendidit.	$vñ^m$	
$vñ^a$	= vigilia.		
$vñ^v$	} = videtur.		
$vñ$			
$vñ^i$	= veluti.		
$vñ^s$	= universalis.	x^e	} =
$vñ^um$	= universalium.	x^s, x^s'	
$vñ^t'$	} = universaliter et	$xñi$	= christiani.
$vñ^r$		vulgariter.	$xñe$
$vñ^m$	= verbum.	$xñe$	
$vñ^m$	= verum.	$xñ^s$	} =
$vñ$	= unde.	$xñ^c$	
$vñ^r$	= videntur.		

X.

V.

$\overset{mre}{y}$
 $\overset{mre}{yre}$ } = imaginari.
 $\overset{m}{ys}$ = ymnus (hymnus).

ro^t = vult.
 $roen^m$ = Wernherum.
 wen^9 = Venceslaus.
 $u - u = uic. uic. l.$

Additamenta.

Quum haec pars latina jam imprimebatur, adhuc aliquot vocabula abbreviata mihi occurrerunt, quae ut hic subsequantur, opportunum esse censui. Suntque haec:

a^{oz} = auctor.
 a^t = aut.
 $\tilde{an}^{tis}$ = antecedentis.
 ar^e = araturae.
 ast^t = astitit.
 ca^{lo} = capitulo.
 cam^o = camerario.
 con^r } = conqueritur.
 $conr$ }
 g^t = commisit, commiserunt.
 $\bar{se}$ = commune.
 gfi^{t^2} = consideratur.
 gfr = conqueritur super.

off = consensu.
 otm = quatuor temporum
 dui^{te} = diversitatem.
 do^{di} = docendi.
 $drnt$ = differunt.
 ema^t = emanavit
 ex^{or} } =
 $exce^{or}$ }
 ex^m = extremum.
 fam^{fl} = familiaris.
 g^2 = igitur.
 he^{te} = hereditatem.
 inp^o = inpositio.

36.

Imp
 impo^o } = inpositio.
 impo

Jurp = iudicandi.

Juro = iure

li^{te}
 lib^{te} } =

ma^t = mandavit.

ma^{te} = manente.

me^m = medium.

mēo = memoria.

mo^{nis} = moritionis.

n̄ = nomen.

obli^o = obligatio.

of
 off } = offensa.

oi^{la} = originali.

opōs = operationes.

or^{nū} = organum.

p̄co = praedicatio.

p̄di^{tr} = praedicatur.

p̄ndi = praedicandi.

p̄ntis = praedicantis.

p̄ntū = praedicamentum.

p̄ri = praedicari.

p̄t^{tr} = praedicatur.

p̄tū = praedicatum.

q̄^o = quot.

q^{or} = quatuor.

q̄^{te} = quantitate.

Qr^o = quarto.

rlm = relatum.

fg^s =

fḡncia = significantia.

fḡndi = significandi.

fḡne = significatione.

fḡt = significat.

fg^o = significo et signi-

tq̄ = tanquam. ^{ficatio.}

II.
ČÁST ČESKÁ
a
STAROSLOVANSKÁ.

ČESKÁ ZKRACOVÁNÍ.

Pravidla.

V českých spisích zkrácená slova vyznačena jsou dle způsobu latinského buď těmi samými známkami (tytlíky) anebo, což obvyčejněji se nachází, pouze koncovým písmenem, výše postaveným, málo kdy též čárkou (tytlíkem) spojeným. Stažených slov ale není v češtině žádných.

a. Zkrácení vyznačená známkami.

1.) $\bar{\quad}$ nad písmenami, znamená m, n:

$\bar{g}$ = jim $\bar{p}$ = pán.

$\bar{m}$ = Slikuom. $\bar{t}$ = ten.

$\bar{v}$ = vám.

$\bar{m}$ = mám.

2.) $'$ $'$ $'$ též nad písmenami, znamená er:

$'$ $'$ $'$ = kterých. $'$ $'$ $'$ = některé.

3.) Znaménka s písmenem p spojená mají podobný význam, ako v latině, a sice:

$\underline{p}$ = par, por:

$\underline{p}$ $\underline{p}$ = Pašpar, $\underline{p}$ = odpor.

$\tilde{p}$ = pra:

člov^č = člověk,   na^č = na věky,
 puo^č = puovod,   zapo^č = zápočet,
 trpel^č = trpělivosti,   t^č =

Poznam. Příklady na wé viz doleji, kde* .

2.) m, mi, mie, mu, em, om :

* tak^v = takovému,   wedo^e = vědomé a vě-
 ozna^u = oznámiti,   domě,
 koz^g = kozmic,   wyrozu^u = vyrozuměti,
 pu^u = paměti,   ozna^{si} = oznamují,
 g^v = jemu,   Swied^e = svědomie.

3.) n, en, eyn, na, ne, ny, ni, nie, nu :

hodi^a = hodina,   mi^{stia} = měšťané,
 pa^v = panu,   odstauzⁱ = odsloužení,
 ne^e, wⁱ = není, není, rozkaza^e = rozkázáno,
 zapla^{zi} = zaplacení,   z^{walst} = z
 y^{yp^o} = připominají,   a^b = aneb,
 społez^{mu} = společnému,   zad^{ch} = žádných,
 3drta^t = zdělaných,   podda^t = poddaných,
 wzed^e = úředník,   natlad^{ri} = nákladníci,
 p^{se} = pšenice,   w^{zi} = učiniti,
 gr^{itom} = gruntovníem,   poh^a = pohánějí.
 porowna^e = porovnání,   szleda^e = shledání,
 pa^w = panív.

4.) h.

* tako^o = takového,   g^o = jeho.

42.

вопр° Dobre° = všechno dobrého, bo° = bohu.

to° = toho,

Пондирли° = pondělího,

рѣа̄ = pohání,

зад° = žádného.

5.) s, es, eš, sk, st :

авѣ^{тѣ} = abyste,

ѣт = jest,

ѣтѣ = ještě,

ѣто = ještě,

зем° = zemokému purkrab^{ství} = purkrab-

фршт°: Рязновлат° = hejtmanu Krivoklatskému.

6.) d, da, di, die :

буд = bude,

отгѣ = otude (o

ан^{ел} = anděl,

догла^р =

вир^т = vědět,

вр^{ли} = neděli.

7.) te, ti, ty :

ста^р = statek,

Нррпа

то³ = totiž,

дѣг^р =

8.) la, li, ley :

удіе^л = udělal,

Міку^{тѣ} = Mikuláši,

то^л = toliko,

Слѣ^{тѣ} =

наым^{тѣ} = najmilejší.

9.) b, bi, bo, bu ; pi :

не° = nebo, fo° = sobě, fo^{ту} = sobotu,

непо^{лѣ} = nepodchybují, п^{ст}у^л = přistúpili.

10.) k, ko :

і^а = řka, чл^о = člověku, в^іс^і = všickni,

по^л = pokoj.

за^{ом} = zákonníkóm.

Zvláštní zkrácení.

a. Jednoslovná.

- b. = bůh (bůhv), bylo, bu. nepo^v = nepominú.
 douci, budoucim. nev^{ny} = neuhasitelný.
- ěe = bratřie (bratři). obli^{em} = obličejem.
- d = di. odp. = odpověd, odpověděl.
- dv^{ch} = dvorich. R = před úředníky praž-
 skými. Aneb: přiznal,
 přiznali, se před ú-
 ředníky pražskými.
- d^{ch} = dědicných.
- g^b = Ježíš.
- g^v = jmenu.
- g = hospodin. p^h = pamět.
- h^o, h^o = hodina, hodinu. p^a = památné.
- k^h = královské milosti. p^d = puvod (ve všech padích)
- kaⁿ = kapitola. p^h = pohnaný.
- ko, ko^c = konec. po^h = polovici.
- ko^f = komorník. po^h = poněvadž.
- ko^o = komorního. p^o = pověděl.
- kr^h = království. po^{li} = položili.
- = kterých, kterých, kterých, p^o = poněvadž.
- mi^{se} = milosrdenství. poh^l = pohnal.
- mo^{du} = modlitbú. por = poroučejíc.
- na^o = našeho. pur^h = purkrabie, purkrab-
 stvie.
- ne^h = nedělích, nebesích. p^h = peněz.

44.

r.	= peníze.	t.	tedy, totiž.
.	= pražskými.	v ^{ci}	= učedníci.
-	= pražským.	v ^{kom}	= učedníkův.
=	= pražského.	v ^{ka}	= ukázala.
=	= poněvadž.	v ^{ta} ^e	= ustavenie.
$\left. \begin{array}{l} \text{r} \\ \text{r} \\ \text{r} \end{array} \right\}$	= rukojmě a ruko- jemství.	v ^{le}	= věřtele.
i	= řekl.	v ^{ic} ^e	= věnoval.
Ⓕ	= svým.	v ^{it}	= vládky, vládk, vládký.
Ⓖ	= svědomí.	v ^{je} ^{ci}	= vševidící.
z ^e	= svědčil.	v ^{ypo} ^{ti}	= vypovídati.
z ^o	= svatě.	č ^o	= Kristus.
z ^o	= svatého.	č ^o	= Christův.
$\left. \begin{array}{l} \text{z} \\ \text{z} \end{array} \right\}$	= spravedlnost.	z ^o	= rajisté.
z ^u	= spravedlivému.	z ^{apla} ^{ch}	= zaplacených.
z ^a ^e	= spasenie.	z ^{ah}	= záhoniv.
z ^a ^{li}	= spasiteli.	z ^o	= zber.
z ^{pr} ^{at}	= spravedlnost.	z ^u	= zpravití.
z ^r	= strany.		

b. Víceslovná.

- a d. l. o p. = a dvůr kmečí o platem.
 a d. f. = a dědicům svým, dědice své.
 a g. d. = a jeho, jejím dědicům.

- d. a. b. = dědicům a budoucím.
 d²(d.) k o p = dvoř (dvory) kmecí s platem.
 d² k. o p = dvory kmecí (kmecí) s platem.
 d. p. = dal památné.
 d² po. o po } = dvůr poplužní s poplužím.
 d² o p. o p }
 d. f. = dědicům svým, dědice své, dědictví své, své-
 d. b. = ducha svatého. ho, svém.
 d. v. = dobré vůle.
 g. d. = jeho, její dědicové, jeho, jejím dědicům.
 g. b. p. n. = Ježíš Kristus, pán náš (ve všech pádech).
 g^o(g^o) k^a = Jeho milost královská.
 k. p. = kterýž platí.
 k. o. p. = (dvoř) kmecí s platem.
 k^o B = komorníkem pražským.
 m. b. = míti bude.
 m. n. m. p^o = měšťan nového města Pražského.
 n. n. n. = (Pán) nás všech nejmilostivější.
 n. p. t. b. z. = na plném soudu zemském.
 p. a v. t. = páni a vládky.
 p. b. n. = pán bůh náš.
 p. r. = platu ročního.
 p. f. = plněji svědci.
 p. f. = přiznal se před úředníky pražskými.
 (Aneb:) přiznal se před pány jich milostmi.

46.

na plném soudu zemském před úředníky,
před úředníky pražskými. pražskými.

p v p

před úředníky pražskými.

pražskými.

p u o^m o. g = puohonem s jedné,p o h^m o. d. = pohnaným s druhé (strany).

s die lu (luk) = s dědinami lukami.

o g -- o d = s jedné -- s druhé (strany).

o w. z. = se vši zvolí.

M g d (g^h) = kop grošů českých.

t. p. = takto praví.

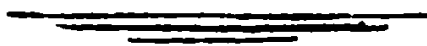
v. p. m. d. z. = úředníkův pražských menších desk zem-
ských.

v pp = učiniv přísahu podle práva.

Uro. Sta. Glo. Po. = Urození, statečci, slovutní, poctiví.
(Těx v jednotném počtu).M. n. m. -- věrný náš milý, věrní naši milí, věrná nám
milá.

w t p = vyxnání téhož komorníka.

w w v = vyxnání všech úředníkův.

ZKRÁCENÍ STAROSLOVANSKÁ.

Pravidla.

Vě staroslovanských, zvláště kyrylicí psaných knihách nacházející se zkrácení slov dají se též dílem pod jistá pravidla uvésti. Obvykle vyznačují se jen jedno nebo dvě písmena, kteráž pak nahore nad slovem drobnější literou postavena anebo jen tytlíkem naznačena jsou, Toto nadpostavování písmen jest zvláště ráz kyrylského zkracování slov. Nožička bývaly, jako i v latinských písmách středního věku, dvě litery dohromady v jednu staženy, což se i v glagolitských spisích stávalo.

A. V kyrylských rukopisích.

I. Příklady s vypuštěným jedním písmenem.

1.) Zvláštního způsobu bývá **В** s tytlíkem:

ГНѢ = gněv, МИЛОСТІИ = milostiv,

ПРОТІКО = protivko, ЗДОРѠ = zdorov,

ФАРІСЕѠ = fariseov, СЛЫШАШИ = slyšavši,

ВОСТО = vo vsju, МОЛЮ = molju.

ЧАСѠ = časov.

2.) Písmě **А** bývá bez tytlíku:

48.

пѠ = pod, рѠ = rod, кѠ = kdy,
 прѠ = pred, слѠ = sled, люскѠ = ljudskij,
 плѠ = plod, шѠ = sed, срѠце = srdce,
 вѠ = vodle, поꙋꙋꙋ = podsudkom.

3.) ТѠх рѠсмѠ жѠ вѠрѠвѠ вѠх тѠтлѠку:

ю = juх, нѠшѠ = niхsim.
 мѠ = miх, нѠлѠ = neхli.

4.) РѠсмѠ зѠ лѠхѠтѠ тѠктѠ вѠрѠдѠвѠ:

кѠдѠю = vхdaju, прѠбѠ = рхозву,
 прѠдѠникѠ = рхадnik, ꙋꙋꙋ = ovskaх.

5.) ДѠвѠта нѠхрѠтѠ кѠсѠтѠ рѠстѠвѠнѠмѠ чѠркѠмѠ аѠнѠ
 во ѠѠнѠ кѠчѠкѠтѠ рѠѠдѠстѠвѠѠѠ се нѠ:

свѠ = svoj, нѠрѠцѠѠѠѠ = naricajemyj,
 свѠѠ = svojej, оꙋгѠтѠвѠѠѠѠ = ugotovajta,
 дѠлѠѠ = dalej, тѠѠ = tuj, тѠо: тоj,
 бѠнѠѠ = bojnuyj, дѠѠмѠѠ = velikoj,
 свѠ = svoj.

6.) ДѠвѠ аѠѠ рѠѠмѠ чѠркѠ о тѠтлѠкѠтѠ хнѠмѠнѠѠѠ кѠ:

тѠѠѠѠ = takхе, тѠѠтѠѠ = textu,
 тѠѠ = tak, рѠѠ = rok,
 сѠрѠѠ = sorok.

7.) ЗнѠѠнѠѠ Ѡ ѠрѠтѠѠнѠѠ тѠѠ тѠтлѠкѠтѠ:

бѠѠ = byl, ѠѠѠ = albo,
 дѠѠ = dal, мѠлѠнѠѠ = molil sja,
 нѠсѠмѠѠ = nesmel, ѠѠѠѠ = kolko.

знáшѡ̂ = znášol,   мовѣ̂ = movel,
 рачѣ̂ = račil,   купѣ̂ = kupil.

8.) Три похѣ̂ску без тытлѣ̂ку знаменají м:

зánѡ̂ю = za mnou,   занѣ̂ = za nim,
 зѣ̂ли = zemi,   вѣ̂ = vam.

9.) Рѣ̂стѣ̂ н, нѣ̂кды к н подобнѣ̂, оратѣ̂сно тытлѣ̂ком:

амѣ̂ = amin,   подобѣ̂ = podoben,
 едѣ̂ = jedin,   кѡ̂чннa = končina,
 іѡ̂вѣ̂ = Ioan,   написаннѣ̂ = napisannuj,
 ѡ̂, ѡ̂ = on,   вѡ̂мѣ̂ = vojmenja,
 пѣ̂ = ran.

10.) Дрѡвѡу̂чкѣ̂ о nacházivá se s тытлѣ̂ком і без нѣ̂хо, ас̄
 хѣ̂дка:

прѣ̂рокъ = prorok,   ѡ̂лнчѣ̂ = moliti,
 ѡ̂н = moj.

11.) Ановрѣ̂ і п̄ nalézá se, ас̄ ještě řídceji, nadpostaveno:

ѡ̂д̄ = kov.

12.) Р̄ jest nacháň položeno, а nejvíce без тытлѣ̂ку:

дѣ̂ = dar,   вѣ̂зо = varho,
 мѣ̂тѣ̂ = mýtár,   смѣ̂ть = smert̄,
 тѣ̂тѣ̂ = Tartár,   сѣ̂дѣ̂ннѡ̂ = Kurljanskoj,
 бѣ̂вѣ̂ннa = brevena,   пѣ̂вѣ̂ = pevnej.

13.) S тытлѣ̂ком nachází se с, častō tak maloučké, že sot-
 va k roznání:

глѣ̂ = glas,   вѣ̂стѣ̂тво = jestestvo,

50.

ДНѢ = dnes,   Ѣ = se,   ВѢ = vse,
 ЗѢ = zas,   ВѢКЪ = vsak,
 ЧѢ = čas,   Ѡрѣѣ = i stratu,
 ДѢТЬ = dast'.

14.) Вех тытліку але, хрідка с ним, мівá ꙗ tuto podobu:

ДѢ = dajet',   НАЧѢ = načat',
 ЦѢВЪ = cvět',   СВѢЧѢ = svěcat',
 СѢННѢ = sotnik',   ВѢМѢ = v'xmet',
 ѠЦА = otca,   ПѢСО = p'jat sot',
 ѠВѢ = otvët',   Ѡ = ot,
 Ѡрокъ = otrok'.

15.) У нејстарšім ізборніку нахàxi се и Ѡ (ѣ) takto вех тытліку нахнаçено:

ГРѢХ = грѣху,   ТРѢДѢТЬ =
 КЪТОМЪ = k tomu.

16.) ТѢ х надpostavováно вех тытліку:

ЗЛѢ = zlých,   ВѢСЪ = vsěch,   ВѢТРѢ = v třech,
 ѠТѢ ДВѢ = o tých dvoch,   ВѢТѢ = Vojtěch.

17.) Зvláštñi podobu má ч s тытліком, нѣкды вех нѣно:

ХОНѢ = konec,   МОНѢШН = mocnejši,
 МО = moc,   СВѢДѢСТВО = svědocstvo.

18.) Рїсмѣ ч s тытліком málo kdy samo pro себе се vy-
skytuje:

ПОНЕМО = počnemo,   БРАТКОВИ = Bratkovic',
 ВАСИЛѢВИ = Vasilevič,   ЛѢВЫ = lěby.

19.) Сестри поткаравме се о ш под тугликем:

ка - vas, мѣлѣнѣ =
жараѣ = xadajis, сепунѣ = xepчѣнѣмѣ,
мѣлѣнѣ - мѣлѣнѣ, гѣло - гѣло:

20.) Бидко конѣне о ш, гѣ take туглик ма:

немоѣна = nemozna.

21.) Жито з аѣво в нахарѣна в етѣ рѣлѣстѣнѣ хнамен-

ко (hacik):

кѣрѣ = v trich, оѣрѣ = umrl,
тѣмѣ = tmah, смѣрѣнѣ = staroy.

22.) Я вѣк з доѣла рѣчѣне атѣрѣнѣ нѣкѣ тугликѣ:

дѣ, дѣнѣ = dne, dne, гѣѣ = xde,

дѣнѣ, дѣнѣ хз = dne, dne, дѣнѣ, дѣнѣ - оѣнѣ дѣнѣ,
дѣнѣ - оѣнѣ, оѣморѣнѣ = хотѣнѣ,

оѣнѣнѣнѣ = ohamil.

II. Příkladý dvou i více písmen vypustěných

a buď naznačěných nebo ne.

a. "Narmacene' daj' se jiz' de' preděle'ho' leho' cisti,"

a you tu to:

1.) дн: рѣ = radi, = radi,

рѣнѣ = radi ya,

2.) дн: рѣнѣ = xidor,

рѣно = podobno,

пѣнѣ = podobajit.

ѣнѣнѣнѣ = jedimovidi,

нѣнѣнѣнѣ = nevídimo.

нѣнѣнѣнѣнѣ = ix radostiju,

нѣнѣнѣнѣнѣнѣ = v radosti,

52.

3.) дѣ: наѣчиса = nadějisi sa.

4.) мн: вѣ^ъ = vami, рѣка^ъ = rukami,
грѣшны^ѣ = grěsnymi, ты^ѣ = ty mi,
любовѣца^ѣ = ljubodějcamy.5.) мѣ: ѣ^ѣ = jemu, ѡно^ѣ = onomu,
нашѣ = našemu, аѡ^ѣ = tomu.

6.) рѣ: мнѣ = mnu.

7.) ти: бы^ѣ = byti.8.) сп: ѣ^ѣ = jest, ли^ѣ = list, зло^ѣ = zlost,
влѣкнѣ = vlastnosti, поsobу^ѣ = podsobitostju.

b. Nezáporná písmena jsou obvykle jen samohlásky, které jednu neb dvě obvykle nadpostavené spoluhlásky buď následují aneb i předcházejí; a sice:

1.) při Б хѣдка: изгрѣ^ѣ = iz grobu,2.) - В: гла^ѣ = glava, сло^ѣ = slovo,
сла^ѣ = slava,3.) при Г: самѣ^ѣ = samogo,
то^ѣ = togo,
чо^ѣ = čogo,пѣнацѣ^ѣ = pnatnadcato
го.
ѣ^ѣ, ѣ^ѣ = jego,лицѣ^ѣ = Lisovskogo,4.) при Д: сре^ѣ = sreda,запа^ѣ = zapadu,бѣ^ѣ = budu,ѡкѣ^ѣ = ot kudu,вѣхѣ^ѣ = věděch,прѣлѣхѣ^ѣ = předělěch,нарѣ^ѣ = narodom,нарѣ^ѣ = narodi,мрѣ^ѣ = mudr,прѣгеча^ѣ = předteča,

- 5.) *prí k*: $\widehat{\text{ѿ}} = \text{jako}$, $\widehat{\text{ѿ}} \text{ вѣспіо} = \text{ot vstoku}$,
 $\text{а} \widehat{\text{тѣ}} = \text{a taktó}$, $\widehat{\text{ѿ}} \text{ лѹ} = \text{ot Luku}$;
6.) - *с*: $\widehat{\text{г}} \text{лѣ} = \text{glas}$, $\widehat{\text{ч}} \text{ѣ} = \text{čas}$;
 $\text{с} \widehat{\text{т}} \text{рѣ} = \text{strast}$, $\text{м} \widehat{\text{ѣ}} \text{п} \widehat{\text{о}} \text{у} \text{н} \widehat{\text{ѣ}} = \text{mjasopustnaja}$;
 $\text{д} \widehat{\text{н}} = \text{dnes}$, $\text{к} \widehat{\text{р}} \text{тѣ} = \text{krest}$;
 $\widehat{\text{ч}} \text{тѣ} = \text{čest}$, $\text{ч} \widehat{\text{т}} \text{о} \text{г} \text{а} = \text{čistota}$;
 $\text{ч} \widehat{\text{т}} \text{ѣ} \text{н} \text{ѣ} = \text{česten}$, $\text{ч} \widehat{\text{т}} \text{ѣ} = \text{čistym}$;
 $\text{п} \widehat{\text{р}} \text{н} \text{ѡ} = \text{prisono}$, $\text{х} \widehat{\text{р}} \text{т} \text{о} \text{с} \text{ѣ} = \text{Christos}$;
 $\text{в} \widehat{\text{ѣ}} \text{т} \text{в} \text{ѡ} = \text{božestvo}$, $\text{п} \widehat{\text{р}} \text{т} \text{о} \text{лѣ} = \text{prěstol}$;
 $\text{в} \text{о} \text{с} \widehat{\text{к}} \text{р} \text{н} \text{ѣ} = \text{voskresenije}$, $\text{і} \widehat{\text{є}} \text{р} \text{л} \widehat{\text{ѣ}} \text{м} \text{ѣ} = \text{Jerusalim}$;
 $\text{м} \widehat{\text{ѣ}} \text{ѣ} = \text{měsjaца}$, $\text{д} \widehat{\text{х}} = \text{dusich}$;
7.) *prí ст*: $\widehat{\text{д}} \text{ѡ} \widehat{\text{н}} = \text{dostojin}$, $\widehat{\text{д}} \text{ѡ} \widehat{\text{н}} \text{н} \text{ѣ} = \text{dostojnyj}$;
 $\text{с} \widehat{\text{т}} \text{р} = \text{strast}$;
8.) *prí х*: $\text{п} \text{а} \text{т} \text{р} \widehat{\text{ѣ}} \text{ѣ} \text{р} = \text{patriarchu}$, $\widehat{\text{ѡ}} \text{ п} \widehat{\text{ѣ}} \text{ѣ} = \text{ot paschy}$;
9.) - *ч*: $\widehat{\text{р}} \text{ѣ} = \text{reče}$, $\text{п} \widehat{\text{ѣ}} \text{т} \text{і} \text{ѡ} = \text{pěčetiju}$;
10.) - *щ*: $\widehat{\text{в}} \widehat{\text{ѣ}} \text{н} \text{ѣ} = \text{věščenije}$, $\text{в} \widehat{\text{ѣ}} \text{п} \widehat{\text{л}} \text{ѡ} \text{н} \text{ѣ} = \text{vplōščenije}$.

c. Málo kdy polatinskú nadpostavena samo-nebo položláška, a vypuštěna spoluxvučka:

$\text{т} \widehat{\text{ѣ}} \text{ѣ} = \text{takovi}$, $\text{п} \widehat{\text{ѣ}} \text{ѣ} \text{ѣ} = \text{pervšaja}$.

d. Za to někdy nadpostaveny dvě spoluxvučky dohromady, kterých k sobě nepatří:

$\text{п} \widehat{\text{р}} \widehat{\text{ѡ}} \text{с} \text{к} \text{ѡ} = \text{trudstvo}$, $\text{п} \widehat{\text{р}} \widehat{\text{ѣ}} \text{ѣ} \text{к} \text{л} \widehat{\text{ѡ}} \text{г} \widehat{\text{ѣ}} = \text{pridat k slugam}$.

III. Příklady stahování.

Vývají také stahována dvě písmena tak, že poslepu ni nožička předcházejícího písmene jest spolu první nožičkou následujícího, a sice:

1.) Bud' stahují se dvě sobě nejbližší písmena, jako:

вратни̇ = vratiti,

ро̇дѣсьѸ = rođestvu,

ма̇н = mati,

извѣсно̇ = izvěstno,

ѣ̇у = jemu,

ѣ̇ = sūd.

2.) Anebo stahuje se první písmě teprvé s třetím tak, že druhé písmě vypuštěné, obvykle spoluzvuka mezi dvěma samohláskama, se nadpostavuje, což se častěji přiházívá:

ра̇умѸ = razumu,

връ̇у = vrazu,

ра̇умѸ = razumě,

връ̇у = vrazu,

сла̇у̇ = slavu,

връ̇у̇ = vrazu,

у̇изма̇у̇ = ku otkazu,

пръ̇ѣ̇ = prazjet,

ръ̇у̇ = ratu.

IV. Vkládání.

Jakýsi nevlastní způsob zkracování jest ještě vkládání písmen v jiná písmena tím rozšířená. Příklady toho ze zlotku rukopisu, o němž xpráva v Časop. Česk. Mus. 1851. str. 155:

внѣрн(нѣ) = Visariona,

ми̇Ѹрополнѣ̇ = mitropolita,

ржк(ж) = rukoju,

не̇лѣ̇га̇Ѹ̇ = nemnogašči.

B. V glagolitských rukopisích.

V těchto nadpostavování písmen neužíváno, vyjma jedinké ⲟ s vypuštěnou třebas samohláskou, a to ještě jen zřídka:

$\overline{\text{ⲟ}} - \text{ⲟⲟ} = \text{ot},$

$\overline{\text{ⲠⲞⲞ}} - \text{ⲠⲞⲞ} = \text{bratři},$

$\overline{\text{Ⲟ}} - \text{Ⲟⲟ} = \text{jut}.$

Tím obvyčejnější bylo stahování, kteréž velmi zhušta se vyskytá, a sice:

a. Nejvíce bývala jen dvě nejbližší písmena stahována tím způsobem, že polovička neb poslední nožička jednoho písmene jest spolu polovičkou aneb první nožičkou druhého.

1.) Příklady písmen vedle sebe stažených, jmenovitě:

a.) s ⲓ : $\text{ⲟⲓ} = \text{ⲟⲟⲓ} = \text{va},$

$\text{ⲛⲓ} = \text{ⲛⲟⲓ} = \text{pa},$

$\text{Ⲓⲓ} = \text{Ⲓⲟⲓ} = \text{ga},$

$\text{ⲟⲓⲓ} = \text{ⲟⲟⲓⲓ} = \text{ta},$

$\text{Ⲙⲟⲓ} = \text{Ⲙⲟⲟⲓ} = \text{xa},$

$\text{ⲱⲓ} = \text{ⲱⲟⲓ} = \text{ša},$

$\text{ⲓⲛⲟ} = \text{ⲓⲛⲟⲟ} = \text{ap},$

$\text{ⲓⲛⲟⲛ} = \text{ⲓⲛⲟⲛⲟ} = \text{aju},$

b.) s ⲟⲟ : $\text{ⲟⲟⲟ} = \text{ⲟⲟⲟⲟ} = \text{iv},$

$\text{ⲓⲃⲟ} = \text{ⲓⲃⲟⲟ} = \text{lv},$

$\text{ⲟⲃⲟ} = \text{ⲟⲃⲟⲟ} = \text{dv},$

$\text{ⲟⲟⲟ} = \text{ⲟⲟⲟⲟ} = \text{tv},$

$\text{Ⲓⲃⲟ} = \text{Ⲓⲃⲟⲟ} = \text{xv},$

$\text{ⲓⲃⲟ} = \text{ⲓⲃⲟⲟ} = \text{dv},$

$\text{ⲟⲃⲟ} = \text{ⲟⲟⲃⲟ} = \text{vx}$

$\text{ⲟⲒ} = \text{ⲟⲟⲒ} = \text{vi},$

$\text{ⲟⲃ} = \text{ⲟⲟⲃ} = \text{vu},$

c.) s ⲟⲃ : $\text{ⲟⲓⲃ} = \text{ⲟⲟⲓⲃ} = \text{vd},$

$\text{ⲓⲃⲟⲃ} = \text{ⲓⲃⲟⲃⲟ} = \text{zd},$

$\text{Ⲓⲓⲃ} = \text{Ⲓⲟⲓⲃ} = \text{gd},$

$\text{Ⲙⲟⲓⲃ} = \text{Ⲙⲟⲟⲓⲃ} = \text{zd},$

$\text{Ⲓⲓⲃ} = \text{Ⲓⲟⲓⲃ} = \text{ed},$

$\text{ⲛⲟⲃ} = \text{ⲛⲟⲃⲟ} = \text{jud},$

1) $\mu = \kappa\omega = \text{mo}$
 $\rho = \kappa\alpha = \text{no}$
 $\sigma = \mu\alpha = \text{po}$
 $\tau = \mu\alpha = \text{tr}$
 $\theta = \mu\alpha = \text{th}$
 $\delta = \mu\alpha = \text{th}$
 $\lambda = \mu\alpha = \text{th}$
 $\mu = \mu\alpha = \text{th}$
 $\nu = \mu\alpha = \text{th}$

a) $\mu = \kappa\omega = \text{ko}$
 $\rho = \kappa\alpha = \text{vo}$
 $\sigma = \mu\alpha = \text{ko}$
 $\tau = \mu\alpha = \text{ko}$
 $\theta = \mu\alpha = \text{ko}$
 $\delta = \mu\alpha = \text{ko}$
 $\lambda = \mu\alpha = \text{ko}$
 $\mu = \mu\alpha = \text{ko}$
 $\nu = \mu\alpha = \text{ko}$

ni'nuome'vynika :

2.) *Střiklady, které dříve nuome'vynika' nade mn*

1) $\mu = \kappa\omega = \text{no}$
 $\rho = \kappa\alpha = \text{no}$
 $\sigma = \mu\alpha = \text{no}$
 $\tau = \mu\alpha = \text{no}$
 $\theta = \mu\alpha = \text{no}$
 $\delta = \mu\alpha = \text{no}$
 $\lambda = \mu\alpha = \text{no}$
 $\mu = \mu\alpha = \text{no}$
 $\nu = \mu\alpha = \text{no}$

a) $\mu = \kappa\omega = \text{no}$
 $\rho = \kappa\alpha = \text{no}$
 $\sigma = \mu\alpha = \text{no}$
 $\tau = \mu\alpha = \text{no}$
 $\theta = \mu\alpha = \text{no}$
 $\delta = \mu\alpha = \text{no}$
 $\lambda = \mu\alpha = \text{no}$
 $\mu = \mu\alpha = \text{no}$
 $\nu = \mu\alpha = \text{no}$

b Druhého xpusobu, kďoito jedno písmě teprve s třetím následujícím písmenem (spoluxvuchou) staženo bývá, nacházejí se také příkladové s tím toliko rozdílem od kyrylského xpusobu, že toliko samohláska bývá prostředně vyrachanou a nenadpostavenou literou:

Ѳ̄ѵѸ = budi,

Ѷ̄Ѳ̄Ѳ̄ = opat,

Ѳ̄ѵ̄Ѹ = děvi,

Ѳ̄Ѳ̄Ѳ̄Ѳ̄ = slavu,

Ѷ̄Ѷ̄Ѷ̄Ѷ̄ = jehože,

Ѳ̄Ѳ̄Ѳ̄Ѳ̄Ѳ̄Ѳ̄ = slovesich,

Ѷ̄Ѳ̄Ѳ̄Ѳ̄Ѳ̄ = odpověděl.

Zvláštní podobu má písmě Ѳ, stažené s Ѳ, Ѳ, a obrě i s Ѳ.

1) Spojené s Ѳ takto vypadá: Ѳ, bez ohledu, at' jest již samohláska vložená (a.) nebo není (b.), anebo ty dvě spolu xvučky i přestaveny býti mají (c.). Příklady

k a.): ѲѲѲѲѲ = molva (molitva), ѲѲѲѲѲ = milost,

ѲѲѲѲѲ = molenije,

ѲѲѲѲѲ = molitva,

ѲѲѲѲѲ = molim,

ѲѲѲѲѲ = milejšij,

ѲѲѲѲѲ = pomiluj,

ѲѲѲѲѲ = premolči,

k b.): ѲѲѲѲѲѲѲ = mladenec,

ѲѲѲѲѲѲѲ = priemlet,

ѲѲѲѲѲѲѲ = vnemlite,

k c.): ѲѲѲѲѲѲѲ = Jeruslime,

ѲѲѲѲѲѲѲ = Jerusl^{skij}im

) S písmenem Ѳ stažené takovouto podobu má: Ѳ:

ѲѲѲ = muž,

ѲѲѲ = jimže.

) S Ѳ pak stažené má tuto postavu: Ѳ:

ѲѲѲѲѲѲѲ = mučenieh.

58.

c. Jest též v glagolitských rukopisích to zvláštní, že i tři písmena dohromady se stahovávala, a sice :

1.) sama pro sebe :

Ѣ = eže,	Ѧ = iže,	ѧ = ože,
Ѥ = de,	Ѩ = di,	ѩ = ili,
Ѧ = olé,	Ѩ = olo;	
ѦѦ = gla,	ѦѦѦ - dla,	ѦѦѦ = zla,
Ѧѧ = sli,	Ѧѧ = slu;	
Ѧѧѧ = víd,	Ѧѧѧ = vxa,	Ѧѧѧ = vxv;
Ѧѧѧѧ = plti.	Ѧѧѧ = prv,	Ѧѧѧ = pod;
Ѧѧѧ = tvr,	Ѧѧѧ = tvo,	Ѧѧѧ = jutv.

2.) I vypuštěnou mezi spoluzvůčkami samohláskou :

Ѧѧѧѧѧ = zapověd,	Ѧѧѧ = před,
Ѧѧѧѧѧѧѧ = světilnik,	Ѧѧѧѧѧѧѧѧ = ispovědnika.

d. Anobří i čtyry písmena dohromady stažena se nazývají :

Ѧѧѧѧѧ = vzraci,	Ѧѧѧѧ = podle,
Ѧѧѧѧѧѧ = čtvrti.	

C. V obojích rukopisích.

Nejobyčejněji

glagolitských rukopisích jen samohláška, kteráž, bytby jich i více, totiž vždy jedna mezi dvěma spoluzvůčkama, vypuštěno, a toto vypuštění jen jedinkým tyčlíkem naznačeno bylo, jich lehká se dá uhodnouti. Příklady :

Б҃ГЪ . . . = ...	ԵՅԻ = bog,
	ԵՅԻԻ = boga,
БЖ҃ТВО = božestvo,	ԵՅԻՅ = božě,
	ԵԶՅԻԻԻ = biskupa,
БЛ҃ГО . . . = ...	ԵԾԻՅՅ = blago,
БЛ҃ЖЕНЪ = ...	ԵԾԻԾԻՐԻ = blažen,
Г҃ШЕ́ = grošej,	ԳՐԾԻԾԻՐԾԻԻ = velečepota,
	ԽԾԻ = ves,
	ԽԾԻՅԾԻԻ =
ДВ҃ТВО = dēstvo,	ԾԾԻՅԻ =
Д҃НЬ . . . = ...	ԾԾԻՐԻ = deň,
Д҃ША . . . = ...	ԾԾԻՄԻԻ = duša,
ЕП҃ИПЪ = episkop,	ԾԾԻՐԻ = zakon,
	ԾԾԻՅԻԻ = Jisusa,
ИСП҃ВДЬ = ...	ԾԾԻՐԾԻԾԻԻ = ispoved',
	ԾԾԻՐԾԻԾԻԻ = klašteru,
Кр҃ЩЕНІЕ = ...	ԿՄԾԻՐԾԻԻ = kresćenije,
Мр҃іа = Maria,	
МЛЖ = molju,	
НВО . . . = ...	ԻՐԵՅ = nebo,
ННЪ . . . = ...	ԻՐԵԻ = nyníě,
НШЪ = ...	ԻՄԻ = naš',
ПНЪ = pan,	ԻՄԾԻԾԻԾԻԻ = premudrosti,
ПР҃КА = ...	ԻԾԻԾԻԻ = proroka,
	ԻԾԻԻ = ruka,

60.

СВѢТА = *svjato*,

СНѢ = ...

СЫНѢ = *syn*,СРѢСѢНІЕ = *spasenie*,ОУЧЕНИКЪ = *učenik*,УЧЕНИКОМЪ = *učenikom*,ОУЧИТЕЛЬ = *učitel*,ЦРЬ = ... ЦАРЬ = *car*.

Jiná obtížnost záleží v tom, že mnohdy nad zkráceným slovem tytlík neudělán, anebo že nožičky písmen nedobře rozděleny aneb nedobře spojeny jsou, pak že i začáteční písmena, ač zřídka, nadpostavena se nacházejí. K:

r.: ТГО = *togo*,СМОНѢХ = *stvorí*,СВѢТОУ = *svjatoj*,СВѢТОУ = *svjatago*,НАБСѢХЪ = *na nebesích*, ШЕ = *našego*.

Zvláštní zkrácení kyrylská i glagolitská.

ⲀⲚⲚⲁⲛ	Ⲁⲛⲉⲛⲉⲥⲏ	=	angel.
	Ⲁⲛⲉⲛⲉ, ⲛⲉⲛⲉⲛⲉⲛⲉ	=	alleluja.
	Ⲁⲛⲉⲛ	=	antifon, angel.
Ⲁⲛ, Ⲁⲛⲁⲛ	Ⲁⲛⲉⲛⲉ	=	apostol.
Ⲁⲛ	Ⲁⲛ	=	o. og.
Ⲁⲛ	Ⲁⲛ	=	boga.
	Ⲁⲛⲉⲛ, Ⲁⲛⲉⲛⲉⲛ	=	bogovi.
	Ⲁⲛⲉⲛ	=	bogom.
	Ⲁⲛⲉⲛⲉ	=	budet.
Ⲁⲛ	Ⲁⲛ (Ⲁⲛ)	=	bože (boží).
	Ⲁⲛⲉⲛⲉⲛ	=	blážen.
Ⲁⲛⲉⲛⲉⲛⲉ	Ⲁⲛⲉⲛⲉⲛⲉⲛ	=	
Ⲁⲛⲉⲛⲉ	Ⲁⲛⲉⲛⲉ	=	
	Ⲁⲛⲉⲛⲉⲛ	=	veni.
	Ⲁⲛⲉⲛ	=	
	Ⲁⲛⲉⲛ	=	rgom.
Ⲁⲛⲉⲛ, Ⲁⲛⲉⲛ		=	bogorodica.
Ⲁⲛ		=	v ono vremja.
Ⲁⲛ Ⲁⲛ		=	v vremja ono.
Ⲁⲛ		=	vладыки.
Ⲁⲛⲉⲛ		=	vладыка.

62.

ВЛѢЦА	=	<i>vladycica.</i>
	ѠѢѢѢ	= <i>vönes.</i>
ВѢТО	=	<i>vtornik.</i>
Г	=	<i>glagol.</i>
ГѢ	ѢѢ	= <i>gospod.</i>
ГѢ	ѢѢ	= <i>gospoda.</i>
ГѢН	ѢѢѢ	= <i>gospodevi.</i>
ГѢѢ	ѢѢѢ, ѢѢ	= <i>gospod'.</i>
	ѢѢѢ	= <i>gospoda.</i>
	ѢѢѢѢ	= <i>gospodi.</i>
	ѢѢѢѢѢ	= <i>gospodem.</i>
ГѢѢѢ	ѢѢѢѢѢ	= <i>gospodeñ, gospodin</i>
	ѢѢѢѢѢѢ	= <i>gospodně.</i>
ГѢѢѢѢ	=	<i>gosudar'.</i>
ГѢН	ѢѢ	= <i>gospodi.</i>
	ѢѢѢѢ, ѢѢѢѢ	= <i>glagol.</i>
ГѢѢѢѢ	=	<i>glagolet.</i>
ГѢѢѢѢѢ	=	
	ѢѢѢѢѢ	=
ГѢѢѢѢ	ѢѢѢѢ	=
ГѢѢѢѢѢ	=	
	ѢѢѢѢѢ	=
ГѢѢѢѢѢ	=	<i>gospodu.</i>
ГѢѢѢѢѢѢѢ	=	<i>gospořa.</i>
ДѢѢѢѢѢ	=	<i>David.</i>

ДѢЦА	.....	=	děvica.
ДѢ	.....	=	drěverěčenyj.
ДѢ	.....	=	duch svjatyj.
ДѢ	.....	=	duch.
	Ѣ ѣ	=	jest.
ЕВѢ	.....	=	evangelije.
	Ѣ	=	epistolije.
ЗѢ	.....	=	začalo.
	Ѣ	=	iže.
ИЗѢ, ИИѢ	.....	=	Israil.
ИИѢ, ИИ	.....	=	Isus.
	Ѣ	=	Israil.
ИИ Ѣ	.....	=	Isus Christos.
ИИВ	.....	=	Isusov.
ИИ Ѣ	.....	=	Isu christa.
КАВѢ	.....	=	katarasija.
КРѢ	.....	=	krestitel.
КЦ	.....	=	konec.
	Ѣ	=	ljud, ljudij.
М	.....	=	milost', mil'sti.
	Ѣ	=	molitva.
МЛѢ	.....	=	mladenec.
МЛРДѢ	.....	=	milosrdije.
МЛТѢ	.....	=	milost'.
МРѢ	.....	=	materi.

64.

мрѣ	.....	=	mudr.
мрстѣ	.....	=	mudrost.
мѣти	.....	=	mati.
мѣзъ	.....	=	měsjač.
мѣца	.....	=	mučenica.
мѣнкъ	.....	мѣи	..... = mučenik.
		мѣчѣ	..... = mučenica.
нѣсе	.....	рѣсе	..... = nebes.
нѣхъ	.....		= nebesěch.
нѣ, нѣла	.....		= nedělja.
		нѣи	..... = nam.
нѣзъ	.....	рѣи	..... = nas.
оцѣ	.....	яѣи	..... = otec.
очь	.....	яѣи	..... = oteci.
пѣ, пѣт	.....	рѣи	..... = pamjat.
пѣнкъ, пѣи	.....		= poneděl'nik.
пѣвнъ	.....		= praveden.
пѣднѣ	.....		= pravedni.
пѣкм, пѣкм	.....		= prorokom.
пѣбенъ	.....		= prepodoben.
пѣтѣ	.....		= presvjat.
пѣтѣ	.....		= presvjatej.
пѣча	.....		= predtělca.
пѣ	.....		= pjatok.
		нѣ	..... = nah.

РѢТВО		=	roždestvo.
роства		=	roždestva.
ѣ		=	stich.
Слѡва	Ⲡⲟⲩⲟⲩⲏ	=	slava.
спіііе		=	spasenije.
спез	Ⲡⲡⲏ	=	spas.
	Ⲡⲃⲧ	=	srdce.
	Ⲡⲃⲏ	=	slovesa.
сѣз	Ⲡⲟⲩⲏ	=	svjat, svēt.
сѣль	Ⲡⲟⲩⲁⲩⲟⲩⲟⲩⲏ	=	svjatitel.
	Ⲡⲟⲩⲟⲩⲁⲩⲟⲩⲏ	=	svētlost.
сѣмѹ		=	svjatomu.
сѣенникъ	Ⲡⲟⲩⲁⲩⲟⲩⲁⲩⲟⲩⲏ	=	svjaščenik.
Трѣз		=	trisovjat.
трѣца		=	trojica.
	Ⲡⲟⲩⲏ	=	Christos.
Хѡ	Ⲡⲟⲩⲏ	=	Christa.
хво	Ⲡⲟⲩⲟⲩⲁ, Ⲡⲟⲩⲟⲩⲁ	=	Christovo.
	Ⲡⲟⲩⲁ	=	Christe.
хителъ		=	chrestitel.
	Ⲡⲟⲩⲟⲩⲏ	=	Christom.
хс	Ⲡⲟⲩⲟⲩⲏ	=	Christos.
Црѣца	Ⲡⲟⲩⲟⲩⲏ	=	carica.
црѣкъ, црѣковъ		=	cerkov.
ѣ, ѣт	Ⲡⲟⲩⲟⲩⲏ	=	čtenije.

66.

Чѐ	=	čtvertok.
члѣз	члѣ, члѣи	= člověh.
члѣь	члѣи	= člověč.
члѣи	члѣи	} = člověčeskij.
	члѣи	

Je zároveň připomenouti třeba, že v kyrylských i glagolitských spisích i knihách užívá se písmen, tytlíkem opatřených, též za čísla, s rozdílem však takovým, že

л̄,	л̄	platí	1,	с̄і,	с̄і	platí	16,
ѣ̄,	ѣ̄	-	2,	з̄і,	з̄і	-	17,
г̄,	г̄	-	3,	н̄і,	н̄і	-	18,
ѧ̄,	ѧ̄	-	4,	ѧ̄і,	ѧ̄і	-	19,
ѐ̄,	ѐ̄	-	5,	к̄,	к̄	-	20,
с̄̄,	с̄̄	-	6,	к̄а,	к̄а	-	21,
з̄̄,	з̄̄	-	7,	к̄в,	к̄в	-	22,
н̄̄,	н̄̄	-	8,	к̄г,	к̄г	-	23,
ѧ̄̄,	ѧ̄̄	-	9,	к̄д,	к̄д	-	24,
і̄,	і̄	-	10,	к̄ѐ,	к̄ѐ	-	25,
а̄і,	а̄і	-	11,	к̄с̄,	к̄с̄	-	26,
в̄і,	в̄і	-	12,	к̄з̄,	к̄з̄	-	27,
г̄і,	г̄і	-	13,	к̄н̄,	к̄н̄	-	28,
д̄і,	д̄і	-	14,	к̄ѧ̄,	к̄ѧ̄	-	29,
ѐі,	ѐі	-	15,	л̄	л̄	-	30,

ḿ	ꙗ	plati	40,	ṡ	ꙗ	plati	800,
ḿ	ḿ	-	50,	ṡ	ꙗ	-	900,
ḿ	ḿ	-	60,	ṡ	ꙗ	-	1000,
ḿ	ḿ	-	70,	ṡ	ꙗ	-	2000,
ḿ	ḿ	-	80,	ṡ	ꙗ	-	3000,
ḿ(ḿ), ḿ	ḿ	-	90,	ṡ	ꙗ	-	4000,
ḿ	ḿ	-	100,	ṡ	ꙗ	-	5000,
ḿ	ḿ	-	200,	ṡ	ꙗ	-	6000,
ḿ	ḿ	-	300,	ṡ	ꙗ	-	7000,
ḿ	ḿ	-	400,	ṡ	ꙗ	-	8000,
ḿ	ḿ	-	500,	ṡ	ꙗ	-	9000,
ḿ	ḿ	-	600,	ṡ	ꙗ	-	10000.
ḿ	ḿ	-	700,				

Drive se užívalo ꙗꙗ za 2000, ꙗꙗꙗ za 3000, ꙗꙗꙗꙗ za 4000 atd.

Mimo to čísla obzvláště řadová, jakož v latině, češtině anobří i němčině zkráceně jen písmenem aneb číslici a nadpostavenou koncovkou vyznačena bývají, tak i ve staroslovanském zkráceně pouze písmenem a přísaxenou k němu, ne však nadpostavenou koncovkou se vyjadřují. N. p.:

ḿḿ = prvšaja, prvaja, ḿḿ = pjatuju,

ḿḿ = vtoraja, drugaja, ṡḿḿ - ot dvenadcati,

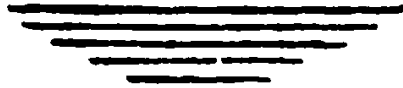
ḿḿ = tretiju.

Výminka: ḿḿ - trisći (trikrát).

68.

Těch poznamenání třeba, že v knihách liturgických v slově $\text{H}\bar{\text{M}}\text{K}\bar{\text{V}}$ vypuštěno jest ρ s tytlíkem, a čísti se má $\text{HMA PEK}\bar{\text{V}}$, což rovno jest latinskému, posavad vůbec užívanému N.N., kdež jméno i příjmení státi má.

Konečně věděti sluší, že známka $\bar{\text{U}}$ v glagolitských rukopisech znamená latinské *et cactera*, ruské *и проч.*, české *atd.* (a tak dále).

III.

Deutscher Theil.

Regeln.

Zu dänischen Handschriften kommen nur wenige und geringe Abkürzungen vor, die meisten noch in jenen des XV^{ten} Jahrhunderts und weiter hinauf. Als Abkürzungszeichen dienen die auf im Lateinischen gewöhnlichen Züge; nämlich:

1.) $\bar{}$, $\tilde{}$, $\hat{}$, zur Bezeichnung der Buchstaben

m und n, wie noch spät zu Tage bei Verdoppelungen derselben gebauertlich ist:

Daend = daend, nypt = niypt (nimmt),

niemat = niemand, & mēstē = dan manstē (Mauffen),

wering = wering (Mefring), dē cine = der cine,

onderwyde = "

e: Gaten = Gaten,

(den vesten = folgen, anstau,

skulten = erfüllen (sollau), vōm gueten = (ihnen guten),

bragn = tragen;

er: Becem = (bekommen), Catmann = Kalfmann,

Jungfau = (Jungfrau), nam = (Namen).

Anmerkung. Bei doppelter Abkürzung findet sich auf ein doppeltes Zeichen:

genom̄ = genommen, gewōgn̄ = gewonnen,

nachlom̄ = nachkommen.

d: vū = und.

2.) $\bar{}$, $\tilde{}$, $\hat{}$ zur Bezeichnung der Buchstaben

72.

r: fridlich = friedlich, Dient =
 pif = pif (Brief);
 er: adst = adst (Adst), smacht = smacht,
 schaft = schaft, vucht = vucht (vucht),
 wichen = wichen (wichen), gewit = gewit (gewit),
 wopping = wopping, pfleg = pfleg,
 gutt = gutt (Gutt), prid = prid (Prid),
 Strog = Strog, Sige = Sige (Sige =
 guet = guet (Guet), H = H (H),
 Herdn = Herdn (Herdn), mren = (mren),
 Gunde = Gunde, vmsud =
 vmsud = (vmsud);

re: twlich = twlich (twlich), swen = swen (swen),
 3.) zur Bezeichnung der Tylbe ur:
 ingedant = ingedant, Brandebg = Brandebg,
 Merdeb = Merdeb (Merdeb).

4.) ~ statt ra:
 Phaltzen = (Phaltzen), Argzen = (Argzen).
 5.) Der mit f verbundenen Reich zur Bezeichnung der Tylbe er:
 Wup = Wup, Wup = Wup, Wup =

Ludbiffstaben, um dadruf die Aus-
 lassung eines oder mehrerer vorkommenden Buchstaben anzudeuten,
 würde mir wenig und mir am Ende der Zeile bei
 Unzulänglichkeit des Raumes gebraucht.

S = ein, einen,   RS = kommen,   " "
 RS = öffnen,   RS = thun (kommen),
 RS = füngelagter,   RS = füngelassen,
 " =   " = gäßig.

M =   = meinem,
 " = Niemandt,   f = nicht,   y = thun,
 G = Niemandt,   zu = zuhaben (haben).
 W = wieder (wied),   W = weiter.

Das f am Ende der 2. Wölkchen in
 den Handschriften aus der Mitte des XVI. Jahrhunderts:
 W = auf, W = durch, W = fünf.

Abkürzungen und durch bloße Anfangsbuchsta- ben (siglae) angedeutete Wörter.

S = sey (das, daß).   S. L. = fürs Lieb (Lieben).
 S. L. = dein Lieb (dein Lieb).   S. L. = fürs Lieb (sieh. J.).
 S. L. = fürs Andäcken.   S. L. = fürs Lieb u. Günsten.
 S. L. = fürs füngl. Dünstlich.   S. L. = Günstlich, lieblich, Günstlich
 S. L. = fürs füngl. Günstlich.   S. L. = Günstlich (auf in vielf. J.).
 S. L. und S. L. = fürs Günstlich u. Günstlich.   S. L. = fürs Majestät.
 S. L. = fürs Günstlich u. Günstlich.   S. L. = fürs Majestät (Günstlich).
 S. L. und S. L. = fürs Günstlich u. Günstlich.   S. L. = Günstlich (Günstlich).
 S. L. = (abgemant, = gemant).   S. L. = Günstlich.
 S. L. (S) S. L. = fürs hgl. Maj.   S. L. = abgemant.

Lo. Kay *ost* = thöniffa keifar: *oozgn* = dovganauml (ganaütou).
 Majestät. *wz* = way (wal).

G. 2. - Ain Lieb (Aimo Liebou). *wozgn* = wozgild (Zhuifbild).

v. l. 8. - und lieber Galanias, } (in allen fudungen und beiden
 unfre lieber Galanias. } Zafou).

Beispiele flüchtiger Handschriften aus der Mitte
 des XVI. Jahrhunderts.

anf = Anf. *wozgn* = wozgan (Wozgan).
 = Aniffan (Aniffan). *wozgn* = Commiffary.
 = Andor. *wozgn* = doz (dal, daf)
 = Andropf. *wozgn* = dozua.
 = Allorloy. *wozgn* = danuaf, danuaf.
 = Allauffulban. *wozgn* = drofalan.
wozgn = Alpauu. *wozgn* = druglaiffan.
wozgn = Bürgenmaiffan. *wozgn* = drufglaiffan.

= baiffan (bafafan). *wozgn* = fliffan.
wozgn = bamalten (bamaldaten) *wozgn* = fofudant (winuot).
wozgn = bariflan. *wozgn* = " " " " " "
 = bailinganda. *wozgn* =
 = clain (clain). *wozgn* =

gadiaglan.
 gacallan (gacalalan) } = Mainab.
 } = Mainas.

gafallan. = mainan.
 gawifa. = mit.
 = galayaufait. =
 = gualituntfan: =

Elly = gadutangan.
 xrbly } = gualituntfan.
 xrbly }
 I = gaganandar.
 = gagan.

M = saban.
 M, N = siarjawan.
 H = saban.
 H = Jaf.
 J = Jua (ifur).
 H, H = Judan.

ply = gillif (billig).
 r, r (=) } Gy (Tia).
 dy =
 J, J = Ao.
 = Kaban (Kaidan).
 =
 = fain (fagu).
 = fawara.
 =

wo = lang.

fy } = fufawan.
 H }
 H = fufichfan

flj - pfühlig.
 M -
 lo. lo - lay.
 wo - wagen.
 y - fün.
 woly - wolkf.
 wold = wold (Feld).
 wo, wo - wot (wut).
 wj = wofen.
 wip = wibar (über).

w, w - wot.
 wofen = w.
 wj - wofallen.
 wofen - wofenag.
 wj = wofen.
 - wofenman.

wofenwibung.   Zütfün, zütfün.
 wofenwif.

Ähnlichkeiten und Unterschiede.

wip = wibar.
 wip = wibar.
 woly = woly.
 wold = wold.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.

wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.
 wofen = wofen.

78.

a =

ay = Gelyf.

ay = Kraft.

ayf = verfassung

ay =

ay =

ay =

= and.

ay =

ay = folgef.

ay = Dreyf.

ay = Dreyf.

ay = Dreyf.

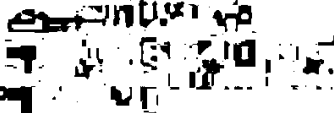
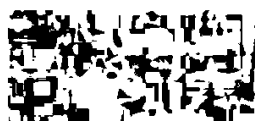
ay = Dreyf.

ay = Dreyf.

ay = Dreyf.

ay = Dreyf.

SPECIMINA PHILOLOGIAE SLAVICAE

Herausgegeben von O. Horbatsch, G. Freidhof
und P. Kosta

- Supplementband 9: W. Lehfeldt, Sprjaženie
ukrainskogo glagola. Mün-
chen 1985, 150 S., DM 40.-
- Supplementband 13: P. Kosta, Probleme der
Švejk-Übersetzungen in den
west- und südslavischen
Sprachen. München 1986,
689 S., DM 152.-
- Supplementband 18: T. Schmitt, Kasusgramma-
tik - Konstruktive Logik -
Temporaler Ausdruck. Mün-
chen 1986, 237 S., DM 56.-
- Supplementband 19: G. Hentschel, Vokalperzep-
tion und Natürliche Phono-
logie. Eine kontrastive
Untersuchung zum Deutschen
und Polnischen. München
1986, 348 S., DM 80.-
- Supplementband 20: W. Eismann, Von der Volks-
kunst zur proletarischen
Kunst. Theorien zur Sprache
der Literatur in Rußland
und der Sowjetunion. Mün-
chen 1986, 359 S., DM 90.-
- Supplementband 21: H. Spraul, Untersuchungen
zur Satzsemantik russischer
Sätze mit freien Adverbia-
len. München 1986, 290 S.,
DM 68.-

SPECIMINA PHILOLOGIAE SLAVICAE

Herausgegeben von Olexa Korbatsch, Gerd Freidhof
und Peter Kosta

Supplementband 17: J. Marvan, České stupňování. De-
grees of comparison in Czech.
1986, 232 S., DM 56.-

Supplementband 18: Torsten Schmitt, Kasusgrammatik -
Konstruktive Logik - Temporaler
Ausdruck. 1986, 237 S., DM 56.-

Supplementband 20: W. Eismann, Von der Volkskunst
zur proletarischen Kunst. Theo-
rien zur Sprache der Literatur in
Rußland und der Sowjetunion.
1986, 359 S., DM 90.-

Supplementband 21: H. Spraul, Untersuchungen zur
Satzsemantik russischer Sätze mit
freien Adverbialen. 1986, 290 S.,
DM 68.-

Band 61: The Slavonic Calvinist Reading-
Primer in Trinity College Dublin
Library. A facsimile edition with
an introduction by C.B. Roberts.
1986, XXX+192 S., DM 44.-

Band 71: Dasselbe. Part 2: Word-List to
the Confession and Catechism.
Compiled by C.B. Roberts. 1987,
89 S., DM 24.-

SPECIMINA PHILOLOGIAE SLAVICAE

Herausgegeben von O. Horhatsch, G. Freidhof
und P. Kosta

Verlag Otto Sagner

- Bd. 33: Dj. Daničić, Istorija oblika srpskoga ili hrvatskoga jezika do svršetka XVII vijeka. U Biogradu 1874. München 1981, 400 S., DM 80.-
- Bd. 40: P. Kosta, Eine russische Kosmographie aus dem 17. Jahrhundert (Sprachwissenschaftliche Analyse mit Textedition und Faksimile). München 1982, 471 S., DM 90.-
- Bd. 52: W.J. Rosa, Čechořečnost seu Grammatica linguae Bohemicae. Micro-Pragae 1672. Ed. by Jiří Marvan. München 1983, XXIX + 520 S., DM 56.-
- Bd. 65: S.K. Bulič, Cerkovnoslavjanskije elementy v sovr. lit. i narodnom ruskom jazyke. SPb. 1893. Nachdruck und Nachwort von P. Kosta. München 1986, 409 + VII S., DM 82.-
- Bd. 66: J. Tuwim, Pegaz Dęba. Reprint and Introduction by J. Sawicka. München 1986, XXIII + 431 S., DM 86.-

